

CAPITAL

Publicație bilingvă a Comisiei Naționale a Pieței Financiare

Buletin lunar
al CNPF – luna
noiembrie, 2017

2

Atelier de lucru
la CNPF

3

Monitor al pieței financiare
Market

<http://www.capital.market.md> Nr.52 (724)
Miercuri, 27 decembrie 2017

Pret: 7 lei

În virtutea circumstanțelor, angajații CNPF n-au trecut de o habă de vreme pe la bunii lor amici de la școală auxiliară nr. 4 din satul Congaz de prin părțile Comratului.

Și iată că în toiu sărbătorilor de iarnă au mers într-acolo. Pregătind modestele daruri (căci cine vine în ospeție cu mâinile goale?), ei au aflat de la directoarea instituției Sofia Diacov că încă un grup de absolvenți ai școlii a plecat să-și continue studiile în alte părți și că cei 61 de elevi rămași sunt sincer bucuroși de ospeții, indiferent de e sărbătoare sau ba.

Fiindcă pentru acești copii valoarează extrem de mult nu atât cadoul, cât atenția și faptul că sunt auziți și înțelesă. Nimici n-a pus la îndoială afirmațiile dnei Diacov, ce muncește aici de aproape 47 de ani. Atât de sinceri și de bucuroși pentru atenția acordată, pentru vorba bună pot fi doar acei pentru care căldura căminului familial într-adevăr este o reverie de Crăciun, cărora norocul nu prea le-a permis să-i afle gustul!

Oaspeții de la CNPF le-au dorit o vacanță de neuitat, tot binele din lume și ca și urmă animalor ce le stă în față să fie cât mai lung, să le aducă multe clipe frumoase, multe întâlniri cu oameni înțeleğători, receptivi și generoși.

Boris ERUȘEVSKI

ISSN 1857-1212
1 7 7 2 4 >
9 7 7 1 8 5 7 1 2 1 0 0 2

Curs valutar

27.12.2017

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.1655
EUR	1	20.3436
UAH	1	0.6143
RON	1	4.3885
RUB	1	0.2971

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee răionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156

Comrat: №169

Cahul: №170

Orhei: №150

Hîncești: №161

Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

Spre atenția cititorilor și abonaților!

Vă aducem la cunoștință că în anul 2018 primul număr al ziarului Capital Market va apărea pe 10 ianuarie.

Redacția ziarului Capital Market

Dragi prieteni!

Ziarul Capital Market Vă urează Crăciun fericit și un An Nou plin de rea-lizări frumoase, căldură și dragoste.

Vă dorim ca sărbătorile de iarnă să Vă aducă numai bucurii, iar nou an să vină cu împliniri, sănătate și multă fericire alături de cei dragi!

La mulți ani!

Cu respect,
echipa ziarului Capital Market

Stimați colegi!

Cu prilejul frumoaselor sărbători de iarnă, Vă adresăm cele mai cordiale felicitări și urări de bine. Vă dorim sănătate, bucurii, bunăstare și prosperitate.

Fie ca în anul 2018 toate visele și dorințele să Vi se împlinească. În speranța unui an mai bun, Vă dorim un An Nou plin de bucurii și Crăciun fericit!

La mulți ani!

Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

Ești ACTIONAR la o bancă sau la o companie de asigurări?

FII ACTIV

Nu lăsa pe alții să decidă soarta acțiunilor tale!

Comisia Națională a Pieței Financiare

te îndeamnă să apelez 0 800 000 17
de luni până vineri, între orele

8:30 - 17:30

Apelurile sunt GRATUITE
pe întreg teritoriul
Republicii Moldova!

Lista
BĂNCILOR

- SA Banca Comercială Română Chișinău
- BC Banca de Finanțe și Comerț SA
- BC Comerțbank SA
- BC Energbank SA
- BC EuroCreditBank SA
- BC Eximbank-Gruppo Veneto Banca SA
- BC Mobiasbancă-Groupe Societe Generale SA
- BC Moldindconbank SA
- BC Moldova-Agroindbank SA
- BC ProCreditBank SA
- BC Victoriabank SA

Lista
COMPANIILOR DE ASIGURĂRI

- CA Acord Grup SA
- CA Alliance Insurance Group SA
- CIA Asito SA
- CA Asterra Grup SA
- CA Auto-Siguranța SA
- CA Donaris Vienna Insurance Group SA
- CA Galas SA
- CA Garanție SA
- CA General Asigurări SA
- IM CA Grawe Carat Asigurări SA
- Compania Intact Asigurări Generale SA
- CA Klassika Asigurări SA
- SA Moldasig
- SAR Moldcargo SA
- CA Moldova Astrovaz SA
- IM CA Transelit SA

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 11 • 2017

PIAȚA DE CAPITAL

PIAȚA PRIMARĂ

În luna noiembrie 2017, în Registrul de stat al valorilor mobiliare au fost înregistrate 6 emisiuni de acțiuni în valoare de 6,37 mil. lei, inclusiv 3 emisiuni efectuate la înființarea societății pe acțiuni în valoare de 0,05 mil. lei și 3 emisiuni suplimentare în valoare de 6,32 mil. lei, reflectate în *Tabelul nr. 1*.

Volumul emisiunilor de acțiuni în luna noiembrie 2017 s-a micșorat, comparativ cu aceeași lună a anului precedent, cu 18,63 mil. lei sau cu 74,52% (*Diagrama nr. 1*).

În ianuarie-noiembrie 2017, au fost efectuate 28 emisiuni de valori mobiliare în valoare totală de 261,13 mil. lei, ceea ce constituie o diminuare cu 180,84 mil. lei sau cu 40,92% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Evoluția volumului și a numărului emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-noiembrie 2013–2017 este reflectată în *Diagrama nr. 2* și *Diagrama nr. 3*.

În ianuarie-noiembrie 2017, fluxul de investiții străine a constituit 74,51 mil. lei sau 28,53% din totalul emisiunilor de acțiuni.

Totodată, volumul investițiilor străine înregistrat în ianuarie-noiembrie 2017 s-a micșorat cu 30,98 mil. lei sau cu 29,37% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2016 (*Diagrama nr. 4*).

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA SECUNDARĂ

În luna noiembrie 2017, pe piața secundară au fost efectuate 133 de tranzacții cu valori mobiliare corporative în volum de 93,31 mil. lei raportate la 4,30 mil. valori mobiliare.

Evoluția tranzacțiilor pe piața secundară în perioada ianuarie-noiembrie 2017 este prezentată în *Diagrama nr. 5*.

În ianuarie-noiembrie 2017, pe piața secundară au fost efectuate 19976 tranzacții în volum de 480,82 mil. lei, volumul acestora înregistrând o descreștere cu 646,36 mil. lei sau cu 57,34% față de perioada ianuarie-noiembrie a anului precedent (*Tabelul nr. 2*).

Ponderea tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară în noiembrie 2017 după volumul tranzacțiilor și după numărul acestora este reflectată în *Diagrama nr. 6* și *Diagrama nr. 7*.

Totodată, în luna noiembrie 2017, pe piața secundară, CNPF a aprobat un prospect al ofertei de preluare benevolă a acțiunilor (*Tabelul nr. 3*).

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA REGLEMENTATĂ

În luna noiembrie 2017, pe piața reglementată au fost efectuate 8 tranzacții inclusiv 7 de vânzare-cumpărare cu acțiunile emise de 4 emitenti, în volum de 2,04 mil. lei ce constituie 99,03% din volumul total al tranzacțiilor efectuate pe piața reglementată și, respectiv, o tranzacție în contextul organizării de către Agenția Proprietății Publice a licitațiilor cu strigare în volum de 0,02 mil. lei ce constituie 0,97% din volumul total al tranzacțiilor (*Diagrama nr. 8*).

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN CADRUL SISTEMULUI MULTILATERAL DE TRANZACȚIONARE (MTF)

În luna noiembrie 2017, în cadrul MTF au fost efectuate 2 tranzacții ca urmare a licitațiilor cu strigare (pachet unic) cu acțiunile emise de 2 emitenti în volum de 0,05 mil. lei raportate la 0,02 mil. valori mobiliare.

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN AFARA PIAȚEI REGLEMENTATE SAU MTF

Conform raportelor prezentate de către entități, în luna noiembrie 2017 în afara pieței reglementate sau MTF au fost efectuate 123 tranzacții în volum de 91,20 mil. lei raportate la 4,06 mil. unități de valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF, în luna noiembrie 2017, ponderea maximă după volum revine tranzacțiilor de achiziționare a acțiunilor proprii de către emitent în cazul reorganizării emitentului care constituie 71,31 mil. lei sau 78,19% din volumul total al tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF.

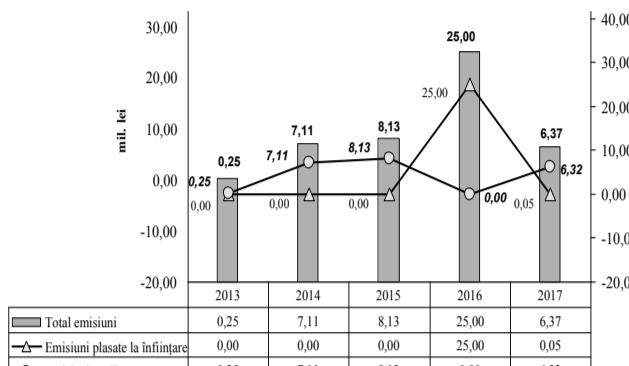
Totodată, tranzacțiile de vânzare-cumpărare au constituit 16,28 mil. lei sau 17,85%, tranzacțiile de donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini până la gradul II inclusiv – 3,19 mil. lei sau 3,50% și, respectiv, alte tranzacții – 0,42 mil. lei sau 0,46% din volumul total al tranzacțiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF (*Diagrama nr. 9*).

Comisia Națională a Pieței Financiare:

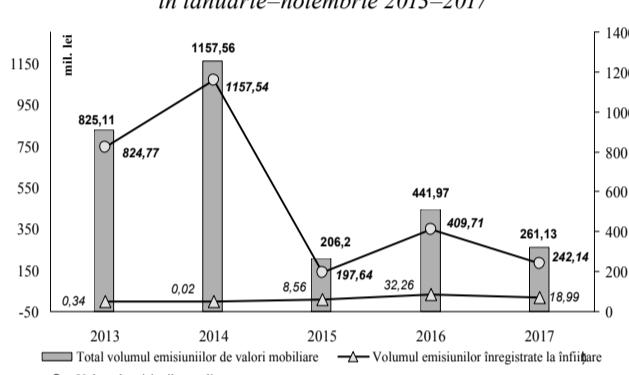
MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,
tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md

Direcția generală dezvoltare instituțională
și relații externe:
tel. (37 322) 859 430

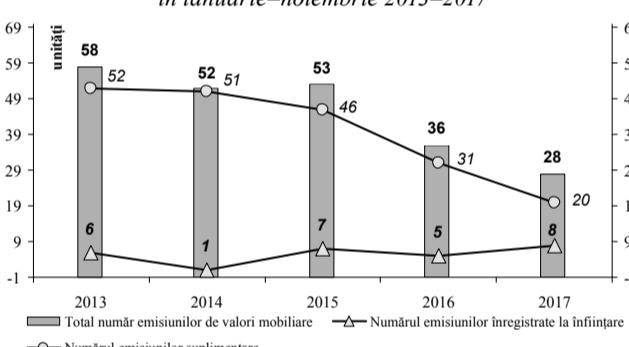
Diagrama nr. 1 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în noiembrie 2013–2017

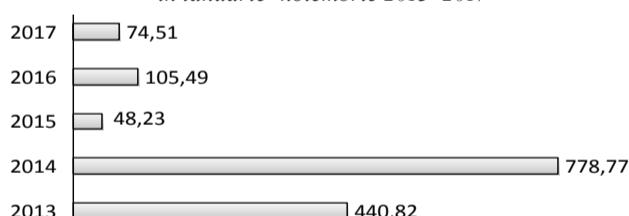
Diagrama nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie–noiembrie 2013–2017

Diagrama nr. 3 Numărul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie–noiembrie 2013–2017

Diagrama nr. 4 Volumul investițiilor străine în ianuarie–noiembrie 2013–2017

Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare în noiembrie 2017

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de platere a unei valori mobiliare, lei
Emisiuni de acțiuni plasate la înființarea societății pe acțiuni					
SA AGROLAPROD	MD14AGLP1007	10 000	1000	10	10
SA INVESTIȚII&TEHNOLOGII	MD14IVTH1002	20 000	1000	20	20
SA GOLDEN CHARTER	MD14GOCH1002	20 000	100	200	200
Total		50 000			
Emisiuni suplimentare de acțiuni					
SA AGROLAPROD	MD14AGLP1007	10 000	1000	10	10
SA MAGISTRALA	MD14MAGI1005	6 159 260	1 231 852	5	5
SA ROMÂNIA	MD14ROMA1004	150 000	15 000	10	10
Total		6 319 260			
Total general		6 369 260			

Tabelul nr. 2 Indicatorii privind volumele tranzacțiilor cu valori mobiliare corporative înregistrate în ianuarie–noiembrie 2016–2017

Ianuarie–noiembrie	Piața reglementată		Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)		Tranzacții în afara pieței reglementate sau MTF		Total piața secundară
	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei	
2016	206	338,64	472	8,96	10700	779,58	11378
2017	287	95,94	91	4,00	19598	380,88	19976

Tabelul nr. 3 Ofertele de preluare benevolă derulate în luna noiembrie 2017

Hotărârea CNPF	Data publicării în monitorul oficial	Denumirea ofertantului	Date despre valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei			
			Denumirea emitentului	Valoarea nominală lei	Preț propus lei	Nr. de acțiuni ce constituie obiectul ofertei
nr. 49/5 din 06.11.2017	10.11.2017	SRL „BIONICA MARC” „WEST CIRCLE LIMITED”	ÎM Fabrica de Vinuri „Viñaria-Bardar” SA	35,00	75,00	15 450

Recent, Comisia Națională a Pieței Financiare, în colaborare cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție, a organizat un atelier de lucru cu invitarea participanților profesioniști ai pieței financiare nonbancare, în cadrul căruia au fost prezentate concluziile Raportului național de evaluare a riscurilor în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului, elaborat în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 697 din 09.10.2015 și a Planului de acțiuni privind reducerea riscurilor în domeniul prevenirii și combaterei spălării banilor și finanțării terorismului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 791 din 11.10.2017.

Reprezentanții Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au subliniat importanța conjugării eforturilor instituțiilor statului și a societății civile, prin realocarea eficientă a resurselor și identificarea acțiunilor prioritare pentru a reduce

riscurile în domeniul prevenirii și combaterei spălării banilor și finanțării terorismului pe teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, a fost prezentată estimarea și evaluarea situației pe diferențe domenii de activitate, fapt care

a facilitat identificarea amenințărilor de spălare de bani sectorial, permitând evidențierea domeniilor de investire și legalizare a produselor infracțiunii, precum și stabilirea atraktivității sectoarelor utilizate în acest sens.

În concluzie a fost menționat că stabilirea naturii și impactului riscurilor naționale este imperativ în determinarea nivelului măsurilor de control aplicate la un produs sau la un sector particular, constituind, în același timp, un instrument care se regăsește în planul de acțiuni privind reducerea riscurilor în domeniul prevenirii și combaterei spălării banilor și finanțării terorismului.

Boris ERUȘEVSKI

BNM a publicat o sinteză detaliată a celui de-al doilea raport de investigație al companiilor Kroll și Steptoe & Johnson

Documentul a fost primit de Banca Națională împreună cu al doilea raport al companiei menționate. Sintiza conține 57 de pagini și dezvăluie cum au fost furăți banii, precum și țările prin care aceștia au circulat sau în care au ajuns.

Documentul are opt capitoare care descriu, printre altele, metodologia investigației internaționale, analiza expunerii băncilor fraude în perioada 2012–2014, legătura grupului Shor cu acționariatul băncilor fraude, mecanismele de spălare a banilor și destinația fondurilor frauduloase.

Publicarea acestor informații a fost posibilă urmarea a discuțiilor purtate de autoritățile Republicii Moldova cu reprezentanții Kroll și Steptoe & Johnson, la care a fost subliniată importanța informării publicului și partenerilor de dezvoltare despre rezultatele investigației, fără a prejudicia sănsele de recuperare a activelor delapidate. Raportul de investigație propriu-zis va fi analizat de Banca Națională a Moldovei cu scopul identificării carentelor din sistem și aplicării măsurilor de rigoare.

Reprezentanții Kroll și Steptoe & Johnson urmează să vină la Chișinău la începutul anului viitor pentru o sesiune de lucru pe marginea raportului de investigație. În cadrul misiunii, consorțiu internațional va transmite organelor de anchetă din Republica Moldova datele operative referitoare la urmărirea fondurilor fraude, inclusiv lista beneficiarilor prezumați. Reprezentanții companiilor Kroll și Steptoe & Johnson au confirmat disponibilitatea de a colabora cu organele de anchetă, pentru a susține efortul de recuperare a bunurilor fraude pe plan internațional, dar și pentru a întări baza probatorie în procedurile inițiate pe plan intern.

Potrivit raportului Kroll, în perioada 2012–2014 Banca de Economii, Banca Socială și Unibank au acordat "Grupului Șor" credite în sumă totală de 2,9 mld. USD sub formă de creditare corporativă, care au fost spălate într-un proces coordonat prin intermediul unei rețele de companii afiliate și două bănci din Letonia. Mijloacele financiare erau transferate în mare parte pe conturi bancare deschise în două bănci din Letonia și au fost spălate prin intermediul unei rețele din 100 de conturi bancare corporative în Letonia.

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

CAPITAL Market

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Noua lege cu privire la organizațiile de creditare nebancară a fost adoptată de Parlament în lectură finală

În cadrul celei de a doua lecturi, deputații au aprobat interzicerea atragerii de fonduri rambursabile de la persoane fizice, cu excepția cazurilor când acestea sunt fondatori, indiferent de cota-parte care le aparțin, precum și în cazul unor împrumuturi de minimum 500 mii lei.

De asemenea, s-a decis că o concluzie preventivă a Comisiei Naționale a Pieței Financiare va fi necesară doar la etapa creării, reorganizării, lichidării și sistării activității întreprinderii. Pentru restul modificărilor, care țin de documentele de fondare sau introducerea datelor în Registrul de stat al persoanelor juridice, va fi suficientă doar o informare simplă a regulatorului. Mai mult, va fi redus și termenul de eliberare a concluziei preventive a CNPF de la 30 la 15 zile.

Totodată, s-a decis excluderea conducătorilor filialelor OCN din lista administratorilor, care trebuie să fie aprobați în funcție de regulator. Încă o modificare importantă ține de capitalul social minim al OCN, care a fost majorat de la 100 la 300 mii lei, cu o perioadă de trecere de trei ani pentru implementare.

Pentru creșterea transparenței OCN prin publicarea pe site-ul CNPF a tuturor fondatorilor, a fost exclusă norma propusă anterior în proiect de publicare a datelor despre persoanele cu cotă minimă de capital de 5 la sută din fondul social al organizației.

Mai mult, au fost revăzute și condițiile pentru auditul obligatoriu al rapoartelor financiare ale organizațiilor de microfinanțare. Dacă anterior aceste audite erau prevăzute pentru OCN la care activele constituiau la finele anului de raport peste 25 mil. lei, acum acest indice a fost majorat până la 50 mil. lei. Mai mult, au fost excluse prevederile potrivit cărora în cazul existenței unor suspiciuni în activitatea organizațiilor de creditare nebancară, organul de supraveghere poate cere un audit al rapoartelor financiare.

Amintim că noua lege va reglementa condițiile de acces la activitatea creditării nebancare, statutul juridic și specificul activității organizațiilor nebancare. O modificare importantă a devenit faptul că CNPF va obține funcția de supraveghetor al pieței, dar nu doar de monitorizare ca în prezent.

În prezent, pe piață din Moldova activează mai bine de 130 de organizații de microfinanțare. Pe parcursul anului trecut, activele lor au crescut cu aproape 30 la sută și au constituit 4,7 mlrd. lei.

InfoMarket

În Moldova va fi impusă o taxă de reglementare pentru instituțiile de creditare nebancară

Acestea sunt prevederile modificărilor legislative care au fost adoptate de Parlament vineri, în lectură finală, împreună cu proiectul noii Legi a organizațiilor de creditare nebancară.

Totodată, în cadrul celei de-a doua lecturi deputații au revăzut mărimea plăților propuse anterior. Astfel, dacă modificările inițiale la Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare prevedea că plățile organizațiilor nebancare constituie până la 0,1 la sută din soldul mediu anual al creditelor nebancare sau leasing, dar nu mai mult de 200 mii lei, atunci în redacție finală a fost menționat că aceste plăți constituie până la 0,2 la sută, dar nu mai puțin de cinci mii lei și nu mai mult de 250 mii lei.

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Nina DOSCA,

Elena VASILACHE, Mihai DORUC,

Zoia TULBURE, Victor MARTÍNENCO.

REDACTOR-SEF:

Gheorghe TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

SPECIALIST RELAȚII PUBLICE:

Boris ERUȘEVSKI

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziari.com@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL

BC "Victoriabank", SA, fil. 11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziua cu care au fost utilizate stările agenției

"Moldpres" și "InfoMarket"

Articolele marcate cu semnul ☐ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul de vedere al semnatului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Replicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

InfoMarket

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup" SRL

Milioane și condiții

La sfârșit de an a "nins" cu euro și dolari în Republica Moldova. Pe 20 decembrie Consiliul de directori executivi al FMI a finalizat prima evaluare a Programului Republicii Moldova și, astfel, a deschis accesul la 22,2 milioane de dolari SUA.

Cu o zi mai târziu, Uniunea Europeană a decis să ofere un suport bugetar în sumă de 36,3 milioane de euro pentru crearea locurilor de muncă și o administrație publică consolidată.

Și dacă mai luăm în considerare semnarea la 20 decembrie a două acorduri cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Banca Europeană pentru Investiții în sumă totală de 160 milioane euro pentru finanțarea interconexiunii rețelelor electrice moldovenești cu România, atunci putem aprecia că doar în două zile a fost dată o „lovitură financiară”, în sensul cel mai bun al cuvântului.

Nu a fost un cadou nesperat al creditorilor. Desigur, ne-am putea lamente, că banii de la Fondul Monetar Internațional puteau veni mai devreme, dacă îndeplineam condițiile. Că din 47 milioane euro eligibile, UE ne-a oferit 36,3 milioane. Ceea ce este cert e că aprobația celei de-a treia tranșe a FMI, precum și suportul bugetar de la UE nu s-a făcut de ochi frumoși.

„Republica Moldova înregistrează în continuare progrese importante în eforturile de consolidare a stabilității macroeconomice și financiare. Aceste rezultate sunt susținute prin implementarea consecventă a programului, cu accent pe redresarea serioasă a situației în sistemul financiar, îmbunătățirea guvernării și climatului de afaceri și atragerea investițiilor străine și autohtone. Întrucât provocările semnificative rămân în continuare la ordinea zilei, acum este important ca aceste eforturi să continue, pentru ca succesele recente să fie consolidate, să sporească creșterea economică potențială și să fie asigurat un nivel de trai mai înalt populației”, declară după ședința consiliului de directori executivi al FMI, Mitsuhiro Furusawa, director adjunct al FMI și președinte în exercițiu al ședinței.

Și în comunicatul Delegației UE în Republica Moldova se menționează că, înainte ca suportul bugetar să devină disponibil, „Guvernul Republicii Moldova a trebuit să îndeplinească condițiile și să obțină rezultate în cadrul celor cinci programe. Sumele acordate nu corespund sumei totale solicitate de autoritățile din Republica Moldova. Decizia de a efectua o plată de 36,3 milioane euro din 47 milioane euro (eligibile) reflectă îndeplinirea parțială a condițiilor prevăzute în acordurile dintre UE și autoritățile din Republica Moldova”.

Așadar, autoritățile au trebuit să îndeplinească niște condiții, înainte de a obține acces la finanțarea externă. Iar aceasta înseamnă adoptarea unor legi, consolidarea stabilității și un management mai bun în sectorul bancar, cheltuirea cu noimă a finanțelor publice și asigurarea stabilității macroeconomice și financiare. În cazul FMI condițiile au fost îndeplinite, au constatat directorii executivi ai Fondului, iar UE a apreciat că angajamentele asumate de Republica Moldova în acorduri au fost realizate doar parțial.

Finanțările din decembrie, însă, nu sunt un carte blanche pentru următoarele tranșe. Același consiliu al FMI constată că „în linii generale, condițiile programului se respectă, dar sunt necesare eforturi susținute de promovare a reformelor, pentru a acceleră creșterea economică și a îmbunătății condițiile de trai ale populației. Deși cu întârziere, s-au înregistrat progrese importante în ceea ce privește curățirea sectorului finanțier, inclusiv prin consolidarea

cadrului de supraveghere și celui de reglementare, perfecționarea managementului și sporirea transparenței acționarilor. Totodată, sunt provocări semnificative în vederea punerii sistemului bancar pe un fundament mai sănătos. În afară de acțiunile ce vizează sectorul finanțier, politicile macroeconomice bine gândite și reformele structurale serioase vor avea o importanță critică pentru atingerea obiectivelor de stimulare a potențialului de creștere economică, creare a locurilor de muncă noi și reducere a sărăciei. Prioritățile la nivel de politici includ soluționarea problemelor legate de guvernanța proastă, de corupție, înlăturarea lacunelor ce țin de infrastructură, consolidarea eficacității politicilor monetare, asigurarea transparenței și recuperării costurilor în sectorul energetic, combaterea în continuare a economiei tenebre și dezvoltarea capitalului uman, care este la un nivel relativ scăzut”.

Aceasta în linii generale. Memorandumul suplimentar cu privire la politicile economice și financiare conține acțiuni concrete, țintele ce urmează să fie implementate, precum și data sau perioada în care urmează să fie realizate. Documentul va fi obiectul discuțiilor în ceea de-a treia evaluare.

Într-o scrisoare de intenție adresată Fondului pe 5 decembrie, „Guvernul își asumă angajamentul ferm să implementeze programul și este pregătit să întreprindă măsuri suplimentare care ar fi adecvate pentru implementarea cu succes a programului”.

Uniunea Europeană constată că, cu asistența europeană, Republica Moldova a îmbunătățit competitivitatea sectorului agroalimentar, sprijinind investițiile în ferme agricole, crearea grupurilor de producători și a acordat sprijin unităților agroalimentare în comerțul realizat cu UE.

În anul 2017, BERD a oferit Moldovei un volum record de fonduri – 130 mil. euro

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) a oferit Republicii Moldova în anul 2017 un volum record de fonduri – 130 de milioane de euro. O declarație în acest sens a făcut șeful reprezentanței permanente a BERD în Moldova, Dmitri Gvindadze, care și-a încheiat misiunea la Chișinău.

Potrivit agenției INFOTAG, joi, în cadrul unei conferințe de presă, el a spus că portofoliul general al BERD în Republica Moldova se apropie de 1,5 mlrd. euro, bani care sunt investiții în diferite sectoare ale economiei Republicii Moldova și, preponderent, în sectorul privat.

“În noiembrie a fost adoptată o nouă strategie de cooperare între BERD și Republica Moldova, prevăzută pentru o perioadă de cinci ani. Aceasta are un șir de priorități, dintre care prima este sectorul bancar, prin care BERD acordă împrumuturi întreprinderilor mici și mijlocii din țară”, a spus bancherul.

Potrivit lui Dmitri Gvindadze, BERD colaborează cu investitorii străini pentru ca aceștia să intre pe piața Moldovei pentru a îmbunătăți guvernanța corporativă a băncilor și pentru a soluționa problema transparenței acționarilor băncilor.

Drept exemplu concret el a numit Banca Transilvania, care, la mijlocul lunii ianuarie 2018, va intra în capitalul primei bănci private din Moldova – Victoriabank, prin cumpărarea unui pachet de acțiuni în sumă de 39,2%.

“Aceasta va fi benefic pentru clienții băncii, pentru acționarii săi, dar și pentru sectorul bancar al Moldovei în ansamblu”, a spus bancherul, menționând că BERD continuă să lucreze cu investitorii străini care ar putea intra în capitalul altor bănci din Moldova.

O altă prioritate importantă în Strategia băncii pentru RM el a numit sectorul energetic, subliniind că la 20 decembrie a fost semnat un acord de împrumut pentru interconectarea electrică între Moldova și România. Investitorii, în persoana BERD, Banca Europeană de Investiții, Banca Mondială și Uniunea Europeană, vor oferi Republicii Moldova în acest scop 270 mil. euro, cu ajutorul căror vor fi construite stații electrice și linii electrice de înaltă tensiune.

BERD va continua să sprijine finanțarea proiectelor de eficiență energetică, pe care le creditează prin intermediul băncilor din țară.

Vorbind de sectorul real, bancherul a spus că BERD va lucra pe două dimensiuni, atrăgând investitori în acest sector pentru investiții directe în întreprinderi, precum și creditând proiecte interesante.

În ceea ce privește sectorul public, BERD va continua să lucreze cu autoritățile locale din Chișinău și din regiuni pentru a finanța proiecte de infrastructură, de alimentare cu apă, de prelucrare a deșeurilor, de reparare a drumurilor și de transport public.

Referindu-se la perspectivele de cooperare a BERD cu Moldova, Dmitri Gvindadze a declarat că este foarte important ca autoritățile să continue reforma sectorului bancar, îmbunătățirea eficienței managementului acestuia, pentru ca în capitalul băncilor autohtone să intre investitori străni, precum și să îmbunătățească în continuare mediul de afaceri și de investiții în țară.

INFOTAG

Parlamentul a adoptat în lectură finală Legea privind prevenirea și lupta cu spălarea banilor și finanțarea terorismului

Parlamentul a aprobat crearea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, ca autoritate publică independentă. Prevederile despre instituirea autorității se conțin în noua Lege cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, votată în lectură finală de către 56 deputați din cei prezenți la ședință.

Potrivit noii legi, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor va contribui la asigurarea securității statului. Totodată, documentul prevede că Serviciul își va exercita atribuțiile funcționale liber, fără imixtii externe, politice sau guvernamentale care pot compromite independența și autonomia acestuia.

Printre atribuțiile Serviciului vor fi primirea, înregistrarea, analiza și prelucrarea informațiilor privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, infracțiunilor asociate spălării banilor și de finanțare a terorismului. Informațiile vor fi transmise organelor competente. Totodată, autoritatea va sesiza organele de drept competente, imediat ce stabilește suspiciuni de infracțiune și va efectua investigații financiare în scopul identificării originii bunurilor suspecte. Noua structură va fi persoană juridică de drept public, va dispune de stampilă și cont trezorierial.

Legea mai prevede că Guvernul, în termen de 30 zile, va numi conducerea și va aproba structura și efectivul limită al Serviciului la propunerea directorului. Autoritatea va elabora și prezenta Guvernului raportul anual de activitate, până la 30 aprilie. Toate drepturile și obligațiile Centrului Național Anticorupție și Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție în acest domeniu, la data intrării în vigoare a prezentei legi, se transmit Serviciului nou creat.

InfoMarket

Vlad BERCU

Băncile moldovenești, încă în impas

Deși au trecut trei ani de la jaful sistemului bancar moldovenesc, acesta este vulnerabil la şocuri în condițiile în care două treimi din bănci rămân sub supravegherea Băncii Naționale a Moldovei, iar împrumuturile neperformante sunt la un nivel ridicat ca urmare a reclasificării creditelor.

“S-au realizat multe progrese în adoptarea cadrului legislativ pentru funcționarea sistemului bancar, iar FMI a întreprins foarte multe în acest domeniu. BERD colaborează cu Guvernul și cu BNM pentru a asigura buna guvernare și transparența în sectorul bancar. Măsurile vor fi puse în aplicare inclusiv la Victoriabank cu sosirea unui nou acționar – Banca Transilvania. Odată ce regulile de joc vor fi clare, vor veni companii financiare în care se va putea investi și atunci BERD va putea să facă afaceri și să ofere finanțarea sa inclusiv prin granturile oferite de UE”, a declarat într-un interviu pentru Europa Liberă, Dimitri Gvindadze, director al reprezentanței BERD la Chișinău.

Potrivit acestuia, impulsul în care este sistemul bancar al Republicii Moldova nu a fost depășit, în condițiile în care 2/3 din sistemul bancar se află sub supravegherea BNM, iar normalizarea situației se lasă așteaptă.

“Băncile care se află sub supravegherea specială a BNM (MICB, MAIB și Victoriabank) reprezintă la moment fundamental sistemul bancar al Republicii Moldova, aceste bănci deținând aproximativ 63% din totalul activelor din sistemul bancar. După introducerea procedurilor speciale, timp de aproape un an, ponderea activelor acestora s-a redus nesemnificativ de la 66,2% în iunie 2016, până la 64,7% în iulie 2017”, a declarat economistul IDIS Viitorul, Veaceslav Ioniță la prezentarea Economic Outlook.

Băncile aflate sub procedură specială a BNM deținău, în iulie 2016, circa 70% din piața de credite din sistemul bancar. Chiar dacă soldul creditelor oferite de aceste trei bănci s-a redus cu 3,6 miliarde lei datorită măsurilor prudentiale impuse de către BNM, totuși ele continuă să dețină circa 2/3 din totalul creditelor oferite de sistemul bancar.

AN DIFICIL PENTRU CREDITARE

“Dacă analizăm situația privind creditele oferite în economie, putem concluziona că a fost un an destul de dificil: băncile care activau liber n-au reușit să-și majoreze portofoliul de credite, iar volumul total de credite oferit de sistemul bancar s-a redus doar datorită celor trei bănci aflate sub supravegherea BNM. Atât, procesul de supraveghere a jucat un rol de temperare a creșterii de

creditare din sistemul bancar”, a mai spus Ioniță.

În opinia economistului, ameliorarea situației la unele din aceste bănci a decurs destul de anevoieos, ceea ce a impus BNM să prelungească de două ori termenul de supraveghere specială.

Totodată, în această perioadă, BNM a îmbunătățit sistemul de raportare a creditelor neperformante. Ca rezultat, pe parcursul ultimului an volumul creditelor neperformante din sistemul bancar a crescut cu 1,87 miliarde lei sau cu 44% (de la 4,2 miliarde în 2016 până la 6,07 miliarde în 2017). Această majorare este determinată de agravarea situației la cele trei bănci supravegheate. Situația la celelalte bănci nu s-a schimbat esențial.

Totuși, această evoluție negativă a portofoliului de credite se datorează și ajustării sistemului de evidență și raportare, mult mai prudentă. În rest, activitatea băncilor a rămas stabilă. Putem constata că gradul de încredere față de bănci nu s-a diminuat, fapt confirmat indirect de capacitatea de a atrage depozite de la persoanele fizice.

Cele trei bănci supravegheate de BNM dețin peste 70% din depozitele persoanelor fizice. În perioada analizată volumul depozitelor atrasă a crescut cu 7,8%, ajungând la 38,6 miliarde lei în iulie 2017, față de 35,8 miliarde lei în iunie 2016. Putem observa că ritmul de creștere a atragerii depozitelor persoanelor fizice de către băncile supravegheate este similar celui din restul băncilor.

“Dacă am compara ritmul de creștere a depozitelor atrasă de la persoanele fizice, nivelul de creditare a economiei și modificarea portofoliului de credite neperformante, putem concluziona că cele trei bănci supravegheate se confruntă, de regulă, cu probleme de management și bună guvernare și mai puțin cu probleme de imagine și neîncredere din partea cetățenilor. Chiar și în condițiile unui fundal informațional negativ, gradul de încredere al cetățenilor măsurat prin volumul depozitelor persoanelor fizice nu s-a înrăutățit. În schimb, băncile depășesc cu greu problema creditelor neperformante și este evidentă reducerea cererii de credite pentru activități economice”, se arată în Economic Outlook.

GUVERNUL SE LAUDĂ CU PROGRESE ÎN SISTEMUL BANCAR

În raportul către FMI, Guvernul susține că s-au înregistrat progrese importante în ceea ce privește redresarea situației în sectorul finanțier, inclusiv prin sporirea transparenței acționarilor și managementului, consolidarea cadrului de supraveghere și celui de reglementare și diagnostica situației la nivel de bănci.

Totuși, mai avem de confruntat multe probleme pentru ca progresul atins să devină ireversibil. Trebuie să continue eforturile pentru facilitarea

transferului drepturilor de proprietate asupra acțiunilor “problematice” ale celor mai mari bănci către acționari care îndeplinește condițiile de onorabilitate și competență, confirmarea acționarilor și managerilor în conformitate cu prevederile legii, curățirea în continuare a bilanțurilor băncilor și îmbunătățirea gestionării riscurilor în cadrul băncilor. Acordarea mai multor resurse pentru supravegherea axată pe riscurile-cheie ar veni în sprijinul acestor eforturi.

Pînă la pierderile de la creditare, precum și îmbunătățirea aspectelor ce țin de guvernare și managementul riscurilor. Toți administratorii vizați ai băncilor au fost sancționați și avertizați. S-a constatat că toate băncile supuse controalelor respectă cerințele minime de reglementare. Controalele în teren la cele două bănci locale de mărime mică rămase vor fi finalizate până la sfârșitul lunii ianuarie 2018 (criteriu revizuit de performanță structurală), iar controalele în teren la băncile care sunt filiale ale unor grupuri bancare străine vor fi finalizate până la sfârșitul lunii mai 2018 (criteriu revizuit de performanță structurală).

„În vederea restabilirii în continuare a încrederii în conducerea băncilor, în conformitate cu planul nostru de acțiuni pentru punerea în aplicare a noii Legi privind activitatea bancară, le vom cere tuturor băncilor să efectueze auto-evaluarea guvernantei corporative până la 31 august 2018 (criteriu de performanță structurală). În cadrul controalelor în teren și din oficiu, vom face evaluările ulterioare de supraveghere, finalizând acest exercițiu până în luna aprilie 2019”, se menționează în angajamentul Guvernului față de FMI.

MAJORAREA CREDITELOR ARE NEVOIE DE FORTIFICAREA GUVERNANTEI BANCARE

Deblockarea creșterii volumului creditării, după înregistrarea unor valori negative de la declanșarea crizei din anul 2014 începând, impune măsuri de fortificare a guvernantei bancare și de îmbunătățire a gestionării riscurilor. Creditarea bancară va juca un rol esențial în sprijinirea creșterii sectorului real al economiei. În afară de aceasta, vom evalua eficacitatea infrastructurii sectorului finanțier și legislației aferente, în vederea eliminării potențialelor obstacole în calea unei intermediere eficace.

Consolidarea guvernantei și managementului riscurilor în bănci, de rînd cu eforturile susținute de curățare a sistemului bancar rămân și obiectivele noastre primordiale, atingerea cărora va contribui la asigurarea stabilității macrofinanciare și intermedierei financiare eficace întru asigurarea unei creșteri economice mai puternice și atotcuprinzătoare.

Victor URŞU

Moldova a ocupat locul 87 din 153, în ratingul celor mai bune țări pentru business, întocmit de revista Forbes

Tara noastră se află între Namibia – locul 86 și Armenia – locul 88. Anul trecut Moldova a ocupat locul 77 din 139 de țări.

În anul curent, în ratingul Forbes au intrat 153 de țări, care au fost evaluate după 15 criterii diferite, printre care: dreptul la proprietate, gradul de introducere a inovațiilor, nivelul de impozitare, tehnologia, nivelul corupției, libertatea (personală, comercială și financiară), birocratie și protecția investitorilor.

Ratingul Forbes a evaluat populația Moldovei la 3,5 mil. locuitori, creșterea PIB-ului – 4,3 la sută, PIB-ul pe cap de locuitor – 1,9 mii USD. În primele zece țări din top au intrat: Marea Britanie, Noua Zeelandă, Olanda, Suedia, Canada, Hong Kong, Danemarca, Irlanda, Singapore și Elveția.

Statele Unite ale Americii au ocupat locul 12, Germania – al 13-lea, Japonia și Franța se află pe locurile 21 și, respectiv, 22. România se află pe locul 43, Rusia – pe locul 58, Ucraina – pe locul 80. Închide ratingul Libia, Afganistan, Yemen, Haiti, Gambia și Ciad (locurile 149-153).

Datele pentru analiză sunt obtinute din rapoartele Freedom House, Heritage Foundation, Alianța drepturilor de proprietate, Transparency International, Banca Mondială și Forumul Economic Mondial.

Moldova și Ucraina au convenit asupra noilor condiții de comunicare aeriană, în special la capitolul liberalizarea transportului

Anunțul a fost făcut de Serviciul aerian de stat al Ucrainei, care a subliniat că, într-o nouă rundă de negocieri, delegațiile din Moldova și Ucraina au convenit asupra noului text al acordului interguvernamental privind comunicările aeriene între țări.

Noua redacție va prevedea anularea tuturor limitărilor și liberalizarea comunicărilor aeriene. Noul acord va intra în vigoare din 15 iulie 2018 cu condiția respectării tuturor procedurilor interne.

Amintim că noul acord interguvernamental privind comunicarea aeriană între Moldova și Ucraina va înlocui documentul similar semnat la 20 martie 1993.

În Moldova, tranzacțiile de schimb a valutei în sumă de peste 200 mii lei vor avea loc doar la prezentarea buletinului de identitate

Totodată, documentul va fi înregistrat la casa de schimb valutar. Acestea sunt prevederile modificărilor la Legea privind prevenirea și lupta cu spălarea de bani și terorismul financiar, care au fost adoptate de Parlament în lectură finală.

De menționat că în proiectul inițial era prevăzută înregistrarea acestor documente, la operațiunile de schimb valutar, suma cărora depășește 5 mii de lei. Însă, în a doua lectură proiectul de lege a fost modificat prin majorarea acestei sume până la 200 mii lei. Deputații au calificat drept foarte redus pragul de cinci mii de lei pentru operațiunile de schimb valutar cu prezentarea obligatorie a buletinului de identitate, în condițiile în care mulți cetățeni din Moldova primesc transferuri bănești de peste hotare, iar această cerință va fi o presiune nemotivată asupra lor.

Potrivit mai multor parlamentari, prin aceste verificări statul ar promova ideea că cetățenii care schimbă sume de peste 300 de euro ar putea fi suspectați de finanțarea terorismului.

În Moldova va fi permis importul microbuzelor și autobuzelor mai vechi de 7 și, respectiv, 10 ani

Acestea sunt prevederile modificărilor legislative, pe care Parlamentul le-a adoptat în prima lectură. Termenul de exploatare permis la importul mijloacelor de transport destinate transportării a peste 20 de pasageri, se planifică să fie majorat de la 10 la 15 ani, iar pentru microbuze – de la 7 la 11 ani.

Proiectul de lege a fost elaborat de deputații fracțiunii PSRM, care au subliniat că modificările admise vor permite transportatorilor să-și îmbunătățească parcourile.

Deputații au indicat asupra faptului că agenții economici din acest domeniu nu au posibilități financiare pentru a procura autocare noi, microbuze sau alte mijloace de transport care nu ar depăși limita de uzură indicată în actuala formulă legislativă.

Comisia parlamentară pentru economie, buget și finanțe a menționat că Guvernul nu a susținut anterior ideea majorării vechimii admisibile pentru autobuzele și microbuzele importate, însă comisia de profil a cerut Cabinetului să revadă decizia, luând în considerare faptul că unitățile de transport cu vechimea de 11 și 15 ani, aduse în țară, sunt într-o stare mai bună decât parcourile existente în țară, unde autobuzele și microbuzele au 30-40 de ani.

Autorii proiectului au subliniat că, creșterea termenului de exploatare pentru autobuze este motivată întâi de toate de calculele financiare, deoarece un autobuz de 10 ani pentru transportarea a peste 40 de pasageri costă de trei ori mai scump decât unul de 15 ani.

Potrivit proiectului, noile modificări nu vor duce la “îmbătrâinarea” parcourilor auto, aşa cum ar părea la prima vedere, ci la înnoirea lor, la îmbunătățirea calității serviciilor și creșterea nivelului de siguranță a pasagerilor. Potrivit autorilor, din 1524 de autobuze înregistrate în țară, doar 587 au termenul de exploatare mai mic de 25 de ani.

InfoMarket

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitentilor din Republica Moldova, pe piața reglementată sau MTF
(Perioada 18-22 decembrie 2017)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)									
20.12.17 13:01	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	18,00	836	15048,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,05	20,00
20.12.17 13:01	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	18,00	265	4770,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,01	20,00
20.12.17 13:01	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	18,00	32	576,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,00	20,00
20.12.17 13:01	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	18,00	90	1620,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,01	20,00
21.12.17 13:01	MD14ZABR1004	SA "NORD-ZAHAR"	0,30	96199	28859,70	Vinzare Cumparare	6876141	1,40	10,00
22.12.17 13:01	MD14CIMI1001	AVICOLA"CIMGALLUS" SA	38,26	718	27470,68	Vinzare Cumparare	46874	1,53	37,00
22.12.17 13:01	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	18,00	549	9882,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,03	20,00
22.12.17 13:01	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	18,00	319	5742,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,02	20,00
22.12.17 13:01	MD14ZITE1001	SA "ZIDCALTEN"	10,00	9179	91790,00	Vinzare Cumparare	235691	3,89	10,00
22.12.17 13:04	MD14CIMI1001	AVICOLA"CIMGALLUS" SA	38,26	11000	420860,00	Vinzare Cumparare	46874	23,47	37,00
Total				119187	606618,38				

PLANUL DE NEGOCIERI PE PIATA REGLEMENTATA
sesiunea din 27 Decembrie 2017

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	Pondere din volumul emisiei, %	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii
1	BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	9800473	78,21	766 494 993,33	39,2017	10,00	17.11.2017	16.01.2018	16.01.2018
2	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	MD14OTIS1008	3866669	10,00	38 666 690,00	83,1267	10,00	17.11.2017	22.01.2018	26.01.2018
3	SA "MOLDASIC"	MD14MOSI1005	29900	318,88	9 534 512,00	4,9833	100,00	05.12.2017	05.02.2018	07.02.2018
4	SA "MOLDASIC"	MD14MOSI1005	59855	179,37	10 736 191,35	9,9758	100,00	05.12.2017	05.02.2018	07.02.2018
5	SA "MOLDASIC"	MD14MOSI1005	390245	179,37	69 998 245,65	65,0408	100,00	05.12.2017	05.02.2018	07.02.2018
6	C.A. "ALLIANCE INSURANCE GROUP" S.A.	MD14AING1004	18764420	1,10	20 640 862,00	87,2764	-	05.12.2017	05.02.2018	07.02.2018

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF

pentru perioada 18.12.2017-22.12.2017

Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzactiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„PIELART” S.A., CHIȘINĂU	MD14PIEL1001	40	3	98 000	1470000,00	2,27
2	„DAAC HERMES” S.A., CHIȘINĂU	MD14DACH1001	20	11	41	11111,00	0,00
3	„JLC-INVEST” S.A., CHIȘINĂU	MD14JLIN1008	F/N	1	942	536,94	0,00
4	„BTA-12 DIN EDINET” S.A., EDINET	MD14BTAE1007	10	3	175	2975,00	0,14
	Total			18	99158	1484622,94	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzactiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„BĂLȚMETREUT” S.A., BĂLȚI	MD14BELR1006	10	2	59	590,00	0,06
2	„DOMIVAN” S.A., CHIȘINĂU	MD14DOMI1002	1	1	4000	4000,00	20,00
3	„INTRA GROUP” S.A., CHIȘINĂU	MD14INGR1005	1	1	528	528,00	0,00
4	„CA-2830” S.A., ORHEI	MD14CAC1009	15	2	260	3900,00	0,08
5	„CA-2811” S.A., ORHEI	MD14COLN1007	10	2	23	230,00	0,02
6	„VINĂRIA-BARDAR” S.A., CHIȘINĂU	MD14BARD1000	35	1	97	3395,00	0,06
7	„EFES VITANTA MOLDOVA” S.A., CHIȘINĂU	MD14VEST1003	25	1	33	825,00	0,00
8	„JLC-INVEST” S.A., CHIȘINĂU	MD14JLIN1008	F/N	3	2376	1734,48	0,00
	Total			13	7376	15202,48	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzactiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„CA-2830” S.A., ORHEI	MD14CAC1009	15	1	1080	16200	0,34
2	„AUREOLA&LOMBARD” S.A., CHIȘINĂU	MD14AURE2004	24	1	30000	720000	2,52
	Total			2	31080	736200,00	

Tipul tranzacției: Răscumpărarea valorilor mobiliare de către emitent în condițiile art.79 din Legea privind societățile pe acțiuni

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzactiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„AGAT” S.A., CHIȘINĂU	MD14AGAT1006	10	1	74 018	831229,54	1,73
	Total			1	74 018	831229,54	

Tipul tranzacției: Retragerea obligatorie în condițiile art.30 din Legea privind piața de capital

<table border="

FMI și UE au apreciat reformele întreprinse de autoritățile Republicii Moldova

Chișinău, 22 decembrie 2017 – Expertii Fondului Monetar Internațional au dat notă pozitivă reformelor implementate în Republica Moldova și prin aceasta am trecut la o nouă etapă calitativ nouă de cooperare cu FMI, a declarat președintele Parlamentului Andrian Candu, astăzi, înainte de ședința plenului Parlamentului.

Andrian Candu a subliniat că Republica Moldova a trecut cu succes de ședința Consiliului de direcțori FMI, fiind apreciate reformele, creșterea economică, îmbunătățirea mediului de afaceri, stabilitatea și potențialul existent pentru trecerea de la tranziție la etapa următoare de dezvoltare economică.

Președintele Parlamentului a salutat nota dată de Uniunea Europeană pentru reforme, inclusiv, prin suportul bugetar acordat.

Vreau să aduc mulțumiri deputaților, în special, din majoritatea parlamentară și Guvernului pentru eforturile întreprinse și rezultatele obținute, rezultate apreciate de FMI și UE.

De asemenea, Andrian Candu s-a referit la publicarea raportului doi de investigare a fraudei bancare și a mulțumirii echipei Kroll pentru acceptul de a publica documentul. La începutul lunii ianuarie, la Chișinău va veni echipa Kroll și se va aproba Strategia de recuperare a bunurilor infracționale legate de frauda bancară. Următoarea etapă presupune recuperarea banilor din exterior.

Companiile din regiunea stângă a Nistrului exportă 40% din mărfuri și produse în statele din UE

Companiile din regiunea stângă a Nistrului exportă 40% din mărfuri și produse în statele din UE, iar pretinsele autorități de la Tiraspol sunt dispuse să prelungească Acordul de Liber Schimb și anul viitor, dar Chișinăul trebuie să insiste pe respectarea angajamentelor asumate de către Tiraspol. Este opinia exprimată în cadrul emisiunii "15 minute de realism economic" de către expertul IDIS „Viitorul”, Ion Tăbără.

„În ultimi ani economia regiunii transnistrene a trecut cunoaște un regres profund. Din anul 2014, principali indicatori macroeconomici s-au înrăutățit. Produsul Regional Brut a scăzut cu 7,5%, producția industrială cu 20%, exporturile cu 26%, importurile cu 47%, iar capacitatea pieței de consum cu 21%. Veniturile populației au scăzut cu 33%. Totodată, veniturile bugetului consolidat al regiunii au acoperit doar 60% din necesarul de cheltuieli.

„Regresul economiei regiunii transnistrene se explică prin faptul că, structural, economia din stânga Nistrului s-a modernizat puțin, ea rămânând, în esență, una de tip sovietică. Totodată, acolo există monopolul companiei Sheriff, care dictează regulile de joc pentru toate entitățile economice”, a spus Tăbără.

Potrivit lui, cauza care a generat recesiunea economică în regiune este de natură geopolitică. Este vorba de criza ucraineană, ca urmare anexării Crimeii și invaziei Federației Ruse în Donbass. Acest lucru a schimbat optica Kievului, care până în 2014 tolera acțiunile autorităților neconstituționale de la Tiraspol, în a privi și aborda situația lucrurilor din regiune. Deși urmărește, Kievul a stopat drastic contrabanda transnistreană din regiunea Odessa, care era o sursă de venit pentru elitele regionale. Portul din Illichivsk – un nod al contrabandei transnistrene spre restul lumii – a fost închis comerțului ilicit, ceea ce a cauzat regiunii transnistrene prejudicii economice semnificative. În retorica Tiraspolului, vinovat de situația economică dificilă a regiunii se face Ucraina, care a impus blocada economică în stânga Nistrului, iar Chișinăul care pune piedici relațiilor economice ale regiunii cu restul lumii.

„În două jumătate a anului 2017 se observă o ușoară ameliorare a situației economice din regiune. În luniile ianuarie-octombrie ale lui 2017, volumul producției industriale s-a cifrat la 601,7 milioane USD, ce reprezintă o ușoară creștere față de perioada similară a anului precedent, când producția industrială s-a cifrat la 595,1 milioane USD. Creșterea producției industriale se explică prin reluarea activității de lucru în regim normal, din luna aprilie, a uzinei Metalurgice de la Râbnița. Un rol important în economia regiunii din stânga Nistrului îl ocupă producția de energie electrică. În luniile aprilie-mai a fost sistată livrarea de energie electrică către malul drept, ceea ce a provocat pagube economice semnificative regiunii transnistrene. În acea perioadă Chișinăul a importat curenț electric din Ucraina, însă ulterior s-a revenit la vechiul furnizor, Centrala Electrică de la Cuciugan”, a precizat Tăbără.

În ceea ce privește exporturile, acestea s-au majorat cu 17,3% față de perioada similară a anului 2016, în primele 10 luni ale anului 2017 ele fiind în sumă de 515,9 milioane USD, iar importurile au crescut până la 809,1 milioane USD, cu 69,2 milioane USD mai mult. Cele mai multe livrări de mărfuri și produse regiunea din stânga Nistrului le-a făcut spre pe malul drept al Nistrului, după care urmează Ucraina și România. Importurile sunt dominate de Federația Rusă, Ucraina și malul drept al Nistrului.

În concluzie, Ion Tăbără a menționat că Chișinăul trebuie să insiste pe respectarea angajamentelor asumate de către Tiraspol la semnarea Acordului de Liber Schimb. Asta presupune că Chișinăul să primească un acces mai mare de a influența economia regiunii transnistrene. În acest mod, ulterior, regiunea transnistreană poate fi pusă într-o dependență economică pozitivă față de malul drept. Astfel, creându-se condițiile apropierii social-economice, iar apoi și politice, a malului stâng al Nistrului față de cel drept.

«Melodia» S.A.,

IDNO 1002600043543,

в соотвествии с положениями ст. 86(11) Закона об акционерных обществах, сообщает о решении общего собрания акционеров, состоявшемся 21.12.2017., о заключении двух сделок, в которых присутствует конфликт интересов, а именно:

- Предоставление финансового займа Обществу заинтересованным лицом: акционером Hesperus Investments Ltd (57% голосующих акций) в сумме 388051,96 евро, что превышает 1% стоимости активов Общества.
- Предоставление финансового займа Обществу заинтересованным лицом: акционером Baranovschi Sergiu (25,4% голосующих акций) в сумме 4645191,70 лей, что превышает 1% стоимости активов Общества.

SA “Bălindmontaj”

aduce la cunoștință acționarilor că pe data de 22.12.2017 a avut loc Adunarea generală extraordinară a acționarilor, la care au participat acționari și reprezentanții lor ce dețin 94,3% din numărul total de acțiuni cu drept de vot. Cu 77,85% din numărul de acțiuni înregistrate pentru participare și reprezentare la Adunarea generală

AU FOST APROBATE URMĂTOARELE DECIZII PE CHESTIUNE ORDINEI DE ZI:

- A fost luat act de informații despre situația economico-financiară curentă a SA și despre perspectivele de dezvoltare.
- A fost aprobată în conformitate cu art. 82, art. 83, art. 75 și art. 76 Legii privind societățile pe acțiuni și în baza Raportului de evaluare nr. 545-XVII din 11.12.2017 valoarea de piată unor active ale SA „Bălindmontaj”, care practic nu sunt utilizate în procesul tehnologic a întreprinderii, precum și a fost aprobată încheierea tranzacției de proporții prin instruirea bunurilor respective (cu num. /cad. 0300321.008; 0300321.008.01; 0300321.008.02; 0300321.008.03; 0300321.008.04; 0300321.008.05) la un preț nu mai mic decât valoarea lor de piată.
- Au fost acordate împuternicirile organului executiv SA pentru negocierea, semnarea, prezarea, recepționarea tuturor documentelor necesare în vederea executării hotărârii pe chestiunea nr. 2 a ordinei de zi și încheierii tranzacției de proporții.
- Privind neînceperea procedurii de reorganizare SA „Bălindmontaj”.
- Privind dizolvare (lichidare) SA „Bălindmontaj” și desemnarea Lichidatorului care va avea împuternicirile necesare pentru lichidarea SA cu toate consecințele ce decurg din această.
- Privind aprobarea bugetului procesului de lichidare (inclusiv lichidatorului).
- Privind autentificarea semnaturilor președintelui și secretarului pe procesul-verbal adunării generale de către Comisia de cenzori.

Director SA «Bălindmontaj»
Informații la tel. 069249973

SA „Basarabia-Nord”

comunică privind rezultatele adunării generale extraordinare a acționarilor.

Adunarea generală extraordinară a acționarilor SA „Basarabia-Nord” a avut loc la data de 22.12.2017 pe adresa: mun. Bălți bulevard Victoriei 90 A cu cvorumul de 85,02% din numărul total de 820 768 acțiuni cu drept de vot.

AU FOST EXAMINATE ȘI APROBATE URMĂTOARELE DECIZII:

- De a solicita o linie de credit de la BC „Victoriabank” SA pe un termen de 36 luni, necesară pentru completarea mijloacelor circulante, cu rambursarea creditului în rate egale în ultimele 36 luni.
- De a depune în ipotecă/gaj la valoarea de ipotecă/gaj acceptată de bancă, întră asigurarea liniei de credit solicitată de „Basarabia-Nord” SA de la BC „Victoriabank” SA, pe un termen de 36 luni, următoarele bunuri mobile/imobile:
  - Construcții care aparțin cu drept de proprietate a SA „Basarabia-Nord” cu numerele cadastrale: 0300212.010.0300212.010.01-38; 0300302.165.01.001; 7401515.109.01.004; 9201104.242.01.052; 4801106.085.01.011; 7101108.097.01.022.
  - Utilajul de producție al companiei în cantitatea și la prețul evaluat de Bancă.
  - De a adresa către „Proaspăt-Prod” SRL și „Produse de Familie” SRL cu solicitarea de a participa în calitate de fidejusor întră asigurarea rambursării liniei de credit solicitată de „Basarabia-Nord” SA de la BC „Victoriabank” SA pe un termen de 36 luni.
  - Desemnarea și împuternicirea cu dreptul de a semna contractul de credit, contractele de ipotecă investite cu formula executorie, contractele de gaj, precum și oricare alte acte în legătură cu linia de credit solicitată de la BC „Victoriabank” SA pe un termen de 36 luni.
  - Introducerea în statutul în obiectul activității al Societății următoarele genuri de activitate: ”închirierea și exploatarea bunurilor imobiliare proprii sau închiriate /68.20/; ”activități de închiriere și leasing de autoturisme și autovehicule rutiere ușoare” /77.11/; ”activități de închiriere și leasing de autoturisme și autovehicule rutiere grele” /77.12/. Împuternicirea jurisconsultului SA „Basarabia-Nord” Prisacari I. de a înregistra modificările în statutul întreprinderii la Agenția Servicii Publice, Departamentul Înregistrare și licențiere a unităților de drept.
  - De a autentifica procesul verbal al Adunării generale extraordinare a acționarilor Societății pe Acțiuni „Basarabia-Nord” – Comisiei de cenzori.

Акционерам Компании «M-MANAGEMENT PLUS» S.A.

Исполнительный орган Компании «M-MANAGEMENT PLUS» уведомляет о созыве, по решению совета Общества от 14 декабря 2017 года, внеочередного общего собрания акционеров в очной форме на 11 января 2018 года.

ПОВЕСТКА ДНЯ

- Об инициировании процедуры добровольного роспуска АО Компании «M-MANAGEMENT PLUS».
- О назначении ликвидатора АО Компании «M-MANAGEMENT PLUS».
- О регистрации начала процедуры добровольного роспуска АО Компании «M-MANAGEMENT PLUS» в органах государственной регистрации.
- О назначении лица, уполномоченного представлять интересы АО Компании «M-MANAGEMENT PLUS», а также предоставлять необходимую документацию для исключения Общества из Государственного реестра юридических лиц, снятая с учета во всех государственных органах и организациях.

Место проведения собрания – г. Кишинев, ул. Тигина, 49/3, оф. 52

Начало регистрации акционеров – в 10:00
Окончание регистрации акционеров – в 10:25. Начало собрания – в 10:30

Для участия в собрании акционерам (представителям акционеров) при себе иметь документ, удостоверяющий личность, а представителям акционеров – также и доверенность или иной документ, дающий право представлять интересы акционера, выданный и оформленный в установленном законодательством порядке.

С материалами к внеочередному общему собранию можно ознакомиться начиная с 01 января 2018 года по адресу: г. Кишинев, ул. Тигина, 49/3, оф. 51, у главного бухгалтера Общества (в рабочие дни с 10:00 до 12:00).

Список акционеров, имеющих право участвовать в собрании, составлен на 15 декабря 2017 года.

Дополнительная информация по тел.: (022)54-46-05.

S.A. “Consocivil”

INFORMEAZĂ:

La 18.12.17 Consiliul societății a primit decizia despre plata devidentelor intermediere pe anul 2017 către 3 lei pe o acțiune.

Stimate acționar al BCR Chișinău S.A.!

Vă aducem la cunoștință că, în conformitate cu Hotărârea Consiliului de Supraveghere al Băncii (proces verbal nr. 24 din 12 decembrie 2017), la data de 17 ianuarie 2018, orele 11.00, la sediul BCR SA, din bd. Regina Elisabeta nr. 5 sector nr. 3, Bucuresti, România, va avea loc Adunarea Generală Extraordinara a acționarilor BCR Chișinău S.A.,

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- Aprobarea Bugetului de venituri și cheltuieli ale BCR Chișinău S.A. pentru anul 2018.

Forma de desfășurare a adunării – cu prezența acționarului.

Inregistrarea acționarilor participanti va avea loc între orele 10.30-11.00.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea Generală Extraordinara a acționarilor BCR Chișinău S.A. va fi întocmită la data de 03.01.2018.

Actionarii pot să facă cunoștință cu materialele aferente ordinei de zi pe adresa bd. Regina Elisabeta nr. 5 sector nr. 3, Bucuresti, România, unde va avea loc Adunarea Generală Extraordinara a acționarilor BCR Chișinău S.A., începând cu data de 03.01.2018, între orele 9.00-16.00.

CAPITAL

Двухязычное издание Национальной комиссии по финансовому рынку

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
ноябрь 2017 г.

Семинар
в Национальной комиссии
по финансовому рынку

Обозреватель финансового рынка

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.52 (724)
Среда, 27 декабря 2017 г.

Цена 7 леев

2

3

5

Накануне зимних праздников
сотрудники НКФР по традиции
отправились в гости к друзьям из
школы-интерната №4 села Конгаз.

Приехав со скромными подарками (кто же ходит в гости с пустыми руками?), они узнали от директора школы Софью Дьяков, что еще одна группа выпускников покинула стены школы, поступив в другие учебные заведения. Оставшиеся ученики (61 человек) искренне радовались гостям, им было неважно, приехали они в связи с праздниками или нет. Ведь детям важны не подарки, а внимание, что их слышат и понимают.

Это подтвердила и Софья Дьяков, которая работает в школе уже 47 лет. Настолько искренними и счастливыми, благодарными за внимание и добрые слова могут быть лишь те, у кого тепло родительского очага ассоциируется с преддверием Рождества.

Гости из НКФР пожелали детям незабываемых каникул, всего самого светлого в жизни, чтобы впереди их ждали только радостные моменты, встречи с отзывчивыми, щедрыми и благородными людьми.

Борис ЕРУШЕВСКИ

Курс валют
на 27.12.2017 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.1655
EUR	1	20.3436
UAH	1	0.6143
RON	1	4.3885
RUB	1	0.2971

Вниманию читателей!

Газету Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

Вниманию читателей и подписчиков!

Доводим до вашего сведения, что в следующем году первый номер газеты Capital Market выйдет 10 января.

Редакция газеты
«Capital Market»

Ești ACTIONAR la o bancă
sau la o companie de asigurări?

FII ACTIV

Nu lăsa pe alții
să decidă soarta
acțiunilor tale!

Comisia Națională a Pieței Financiare
te îndeamnă să apeleză 0 800 000 17
de luni până vineri, între orele
8:30 - 17:30

Apelurile sunt GRATUITE
pe întreg teritoriul
Republicii Moldova!

În perioada 18 decembrie 2017 – 23 februarie 2018 Comisia Națională a Pieței Financiare desfășoară campania de informare publică pentru acționarii băncilor și companiilor de asigurări care are drept scop verificarea și confirmarea integrității înscrerilor din registrele deținătorilor de valori mobiliare asupra acțiunilor deținute.

În scopul verificării și confirmării dreptului de proprietate asupra acțiunilor deținute în bancă și/sau compania de asigurări, Comisia Națională solicită acționarilor să colaboreze cu instituțiile responsabile (Comisia Națională a Pieței Financiare, deținătorii de registre, banca, compania de asigurări) pentru clarificarea și întreprinderea măsurilor necesare.

Lista
BĂNCILOR

1. SA Banca Comercială Română Chișinău
2. BC Banca de Finanțe și Comerț SA
3. BC Comerțbank SA
4. BC Energbank SA
5. BC EuroCreditBank SA
6. BC Eximbank-Gruppo Veneto Banca SA
7. BC Mobiasbancă-Groupe Societe Generale SA
8. BC Moldindconbank SA
9. BC Moldova-Agroindbank SA
10. BC ProCreditBank SA
11. BC Victoriabank SA

Lista
COMPANIILOR DE ASIGURĂRI

1. CA Acord Grup SA
2. CA Alliance Insurance Group SA
3. CIA Asito SA
4. CA Asterra Grup SA
5. CA Auto-Siguranța SA
6. CA Donaris Vienna Insurance Group SA
7. CA Galas SA
8. CA Garanție SA
9. CA General Asigurări SA
10. ĪM CA Grawe Carat Asigurări SA
11. Compania Intact Asigurări Generale SA
12. CA Klassika Asigurări SA
13. SA Moldasig
14. SAR Moldcargo SA
15. CA Moldova Astrovaz SA
16. ĪM CA Transelit SA

Национальная комиссия по финансовому рынку

БЮЛЛЕТЕНЬ - 11 - 2017

РЫНОК КАПИТАЛА

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В ноябре 2017 года Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) зарегистрировала в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) 6 эмиссий ценных бумаг на сумму 6,37 млн леев, в том числе 3 эмиссии при учреждении акционерного общества на сумму 0,05 млн леев и 3 дополнительные эмиссии на сумму 6,32 млн леев, отраженные в Таблице №1.

Объем эмиссий акций в ноябре 2017 года снизился, по сравнению с соответствующим месяцем прошлого года, на 18,63 млн леев или на 74,52% (Диаграмма №1).

В январе – ноябре 2017 года было осуществлено 28 эмиссий ценных бумаг на общую сумму 261,13 млн леев, что на 180,84 млн леев или на 40,92% меньше, чем за аналогичный период предыдущего года.

Динамика объема и количества эмиссий ценных бумаг в январе – ноябре 2013 – 2017 гг. отражена в Диаграмме №2 и Диаграмме №3.

В январе – ноябре 2017 года иностранные инвестиции составили 74,51 млн леев или 28,53% от общей суммы эмиссий акций.

Кроме того, объем иностранных инвестиций в январе – ноябре 2017 года снизился на 30,98 млн леев или на 29,37%, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Диаграмма №4).

СДЕЛКИ НА ВТОРИЧНОМ РЫНКЕ

В ноябре 2017 года на вторичном рынке было осуществлено 133 сделки с корпоративными ценностями бумагами на сумму 93,31 млн леев, в сделках участвовало 4,30 млн ценных бумаг.

Ежемесячная динамика сделок на вторичном рынке в январе – ноябре 2017 г. представлена в Диаграмме №5.

В январе – ноябре 2017 года на вторичном рынке было проведено 19976 сделок на сумму 480,82 млн леев, что на 646,36 млн леев или на 57,34% меньше, чем в январе – ноябре предыдущего года (Таблица №2).

Доля сделок на вторичном рынке в ноябре 2017 года по объему и количеству сделок отражена в Диаграмме №6 и Диаграмме №7.

Кроме того, в ноябре 2017 года на вторичном рынке НКФР утвердила один проспект добровольного предложения акций (Таблица №3).

СДЕЛКИ НА РЕГУЛИРУЕМОМ РЫНКЕ

В ноябре 2017 года на регулируемом рынке было проведено 8 сделок, в том числе 7 сделок купли-продажи акций, выпущенных 4 эмитентами, на сумму 2,04 млн леев, что составляет 99,03% от общего объема сделок на регулируемом рынке, и одна сделка в рамках организованного Агентством публичного имущества аукциона на сумму 0,02 млн леев, что составляет 0,97% от общего объема сделок (Диаграмма №8).

СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ В РАМКАХ МНОГОСТОРОННЕЙ ТОРГОВОЙ СИСТЕМЫ (МТС)

В ноябре 2017 года в рамках МТС было осуществлено 2 сделки в результате аукционов по продаже единных пакетов с акциями, выпущенными 2 эмитентами, на сумму 0,05 млн леев, в сделках участвовало 0,02 млн ценных бумаг.

СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ ВНЕ РЕГУЛИРУЕМОГО РЫНКА ИЛИ ВНЕ МТС

Согласно отчетам, представленным субъектами, в ноябре 2017 года вне регулируемого рынка или вне МТС было осуществлено 123 сделки на сумму 91,20 млн леев, в сделках участвовало 4,06 млн единиц ценных бумаг.

В структуре сделок, осуществленных вне регулируемого рынка или вне МТС, за отчетный период наибольшая доля по объему приходится на сделки приобретения эмитентом собственных ценных бумаг в результате реорганизации, составившие 71,31 млн леев или 78,19% от общего объема сделок вне регулируемого рынка или вне МТС.

Кроме того, сделки купли-продажи составили 16,28 млн леев или 17,85%, сделки дарения между лицами, являющимися супругами или родственниками до II колена – 3,19 млн леев или 3,50% и другие сделки – 0,42 млн леев или 0,46% от общего объема сделок вне регулируемого рынка или вне МТС (Диаграмма №9).

MD 2012, мун. Кишинёв, пр-т Штефана чел Маре, 77, тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md

Генеральное Управление институционального развития и внешних отношений: тел. (373 22) 859 430

Диаграмма №1 Объем эмиссий ценных бумаг в ноябре 2013 – 2017 гг.

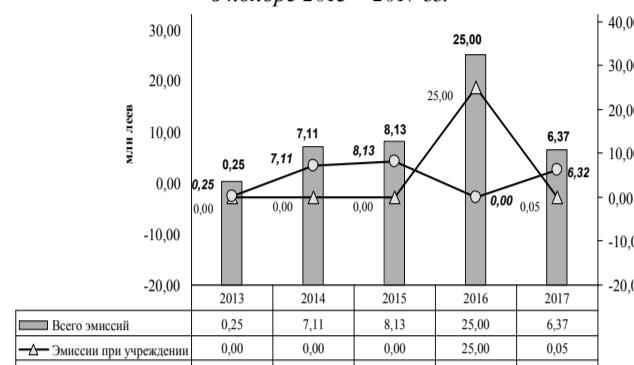

Диаграмма №5 Ежемесячная динамика сделок на вторичном рынке в январе – ноябре 2017 г.

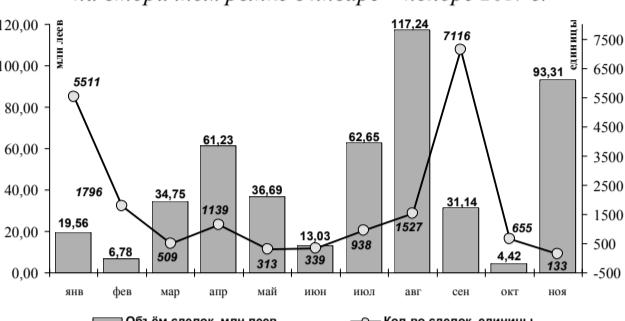

Диаграмма №2 Объем эмиссий ценных бумаг в январе – ноябре 2013 – 2017 гг.

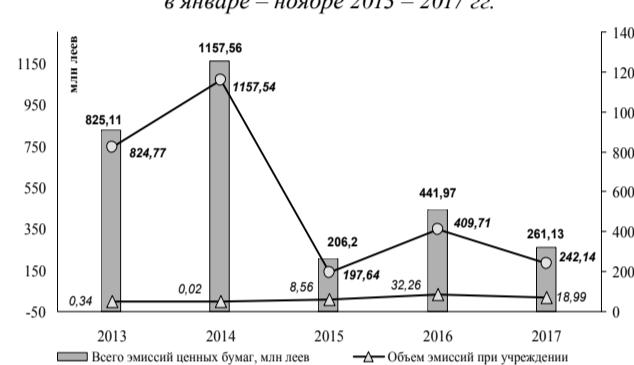

Диаграмма №3 Количество эмиссий ценных бумаг в январе – ноябре 2013 – 2017 гг.

Диаграмма №4 Объем иностранных инвестиций в январе – ноябре 2013 – 2017 гг.

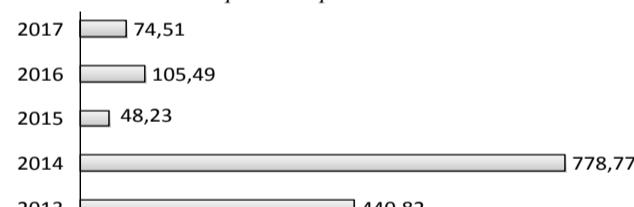

Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированных в Государственном реестре ценных бумаг (ГРЦБ) в ноябре 2017 года

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, леев	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, леев	Стоимость размещения ценной бумаги, леев
Эмиссии акций, размещенных при учреждении акционерного общества					
SA AGROLAPPROD	MD14AGLP1007	10 000	1000	10	10
SA INVESTITII&TECHNOLOGII	MD14IVTH1002	20 000	1000	20	20
SA GOLDEN CHARTER	MD14GOCH1002	20 000	100	200	200
Всего		50 000			
Дополнительные эмиссии акций					
SA AGROLAPPROD	MD14AGLP1007	10 000	1000	10	10
SA MAGISTRALA	MD14MAGI1005	6 159 260	1 231 852	5	5
SA ROMANITA	MD14ROMA1004	150 000	15 000	10	10
Всего		6 319 260			
Итого		6 369 260			

Таблица №2 Показатели объемов сделок с корпоративными цennыми бумагами в январе – ноябре 2016 – 2017 гг.

Январь – ноябрь	Регулируемый рынок		Многосторонняя торговая система (МТС)		Вне регулируемого рынка или МТС		Всего вторичный рынок
	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев	
2016	206	338,64	472	8,96	10700	779,58	11378
2017	287	95,94	91	4,00	19598	380,88	19976

Таблица №3 Добровольные предложения на получение контроля в ноябре 2017 года

Постановление НКФР	Дата публикации в Monitor Official	Оферент	Данные о ЦБ, составляющих предмет предложения			
			Эмитент	Номинальная стоимость, леев	Предложенная цена, леев	Кол-во акций, участвующих в предложении
№49/5 от 06.11.2017	10.11.2017	SRL „BIONICA MARC“ „WEST CIRCLE LIMITED“	ÎM Fabrica de Vinuri „Vinăria-Bardar“ S. A	35,00	75,00	15 450

Недавно Национальная комиссия по финансовому рынку в сотрудничестве со Службой по предупреждению и борьбе с отмыванием денег Национального центра по борьбе с коррупцией организовали семинар, на который были приглашены профессиональные участники небанковского финансового рынка. В рамках семинара были представлены выводы Национального отчета об оценке рисков в сфере отмывания денег и финансирования терроризма, разработанного на основании Постановления Правительства №697 от 09.10.2015 и Плана мер по сокращению рисков в сфере предупреждения и борьбы с отмыванием денег и финансированием терроризма, утвержденного Постановлением Правительства №791 от 11.10.2017.

Представители Службы по предупреждению и борьбе с отмыванием денег подчеркнули важность объединения усилий государственных учреждений и гражданского общества при помощи эффективного использования ресурсов и опре-

деления приоритетных мер для сокращения рисков в сфере предупреждения и борьбы с отмыванием денег и финансированием терроризма на территории Республики Молдова.

Кроме того, были представлены оценки ситуации по раз-

личным сферам деятельности, упрощающие выявление угроз отмывания денег по отраслям – это позволяет определить сферы инвестирования и легализации результатов правонарушений, а также выявить наиболее привлекательные в этом смысле секторы.

В завершение было отмечено, что установление природы и влияния национальных рисков является императивом в процессе определения уровня контрольных мер, применяемых к финансовому продукту или сектору в частности. В то же время это представляет собой инструмент, являющийся частью плана мер по сокращению рисков в сфере предупреждения и борьбы с отмыванием денег и финансированием терроризма.

Борис ЕРУШЕВСКИ

Нацбанк опубликовал краткое содержание второго отчета Kroll

Национальный банк Молдовы (НБМ) опубликовал краткое содержание второго отчета расследования компаний Kroll и Steptoe & Johnson о мошенничестве в трех молдавских банках. Как сообщили «ИНФОТАГ» в пресс-службе НБМ, «синтез содержит 57 страниц и показывает схемы кражи миллиарда, транзитные страны для отмывания денег и страны, в которых они распределены».

«Документ содержит восемь глав, описывающих международное расследование, анализ разорившихся банков, причастность Илана Шора и конечное назначение средств. Публикация этой информации возможна благодаря переговорам властей Молдовы с представителями компаний Kroll и Steptoe & Johnson, в ходе которых подчеркивалась важность информирования общества и партнеров по развитию о результатах расследования», – говорится в сообщении банка.

НБМ также сообщил, что «проанализирует отчет для выявления недостатков в банковской системе и применения необходимых мер для их предотвращения».

«Представители компаний Kroll и Steptoe & Johnson посетят Кишинев в начале 2018 г. для проведения рабочего заседания по расследованию, после которого будет проведен и пресс-брифинг. В рамках визита международный консорциум передаст молдавским следственным органам оперативные данные о последующих действиях в отношении украденных средств, включая список предполагаемых бенефициаров», – говорится в цитируемом сообщении.

Представители компаний Kroll и Steptoe & Johnson подтвердили свою готовность работать со следственными органами для возврата денег, а также для укрепления базы доказательств во внутренних разбирательствах.

ИНФОТАГ

В Молдове будет введен регуляторный сбор для небанковских кредитных организаций

Это предусматривают законодательные поправки, которые Парламент принял в окончательном чтении на последнем заседании осенне-зимней сессии, наряду с проектом нового Закона о небанковских кредитных организациях.

При этом в рамках второго чтения депутаты пересмотрели предложенные ранее размеры платежей. Так, если первоначально поправки в Закон о Наци-

ональной комиссии по финансовому рынку предусматривали, что платежи небанковских кредитных организаций составят до 0,1% от среднегодового остатка небанковских кредитов и финансового лизинга, но не более 200 тыс. леев, то в окончательной редакции было записано, что соответствующие платежи составят до 0,2%, но не менее 5 тыс. леев и не более 250 тыс. леев.

InfoMarket

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

CAPITAL Market

Sectia de marketing
Tel.: +373 69 821216

Новый закон о небанковских кредитных организациях принят Парламентом в окончательном чтении

В рамках второго чтения депутаты одобрили запрещение привлечения возмущаемых фондов от физических лиц, за исключением случаев, когда они являются учредителями, в независимости от принадлежащей им доли, а также в случае предоставления займа минимум в 500 тыс. леев.

Также решено, что предварительное заключение Национальной комиссии по финансовому рынку будет необходимо только на этапах создания, реорганизации, ликвидации и приостановления деятельности предприятий. Для всех остальных изменений, касающихся учредительных документов, а также внесения данных в Госрегистр юридических лиц, будет достаточно простого уведомления надзорного органа.

Кроме того, будет сокращен срок выдачи предварительных заключений НКФР с 30 до 15 рабочих дней.

Также было решено исключить руководителей филиалов НКО из списка администраторов, которых должен подтверждать в должности надзорный орган (достаточно согласия членов Совета и исполнительного органа НКО).

Еще одна важная поправка касается минимального уставного капитала НКО, который был повышен со 100 тыс. до 300 тыс. леев с переходным трехлетним сроком для внедрения.

Для повышения транспарентности НКО путем публикации на сайте НКФР всех учредителей, была исключена предложенная ранее в законопроекте норма публикации данных по лицам с минимальной долей владения 5% акций от уставного капитала НКО.

Кроме того, были пересмотрены условия для проведения обязательного аудита годовых финансовых отчетов аудиторской компанией или индивидуальным аудитором – предпринимателем для небанковских кредитных организаций. Если раньше такой аудит был предусмотрен для НКО, стоимость активов которых на конец отчетного года превышает 25 млн леев, то теперь этот показатель был повышен до 50 млн леев.

Было исключено положение, согласно которому, в случае существования обоснованного подозрения, что деятельность небанковской кредитной организации является сомнительной, орган надзора может запросить проведение аудита финансовых отчетов.

Как сообщало ранее агентство InfoMarket, новый закон будет регулировать условия доступа к небанковской кредитной деятельности, юридический статус и особенности организации и деятельности небанковских кредитных организаций, обеспечит условия защиты законных прав и интересов кредиторов, доноров, клиентов, а также учредителей, участников и акционеров организаций небанковского кредитования.

Важным изменением станет то, что НКФР получит функции надзора за этим рынком, а не просто мониторинга, как сейчас.

В законопроекте детально описана процедура учреждения, регистрации и организации небанковских кредитных организаций; требования относительно бухучета, финансовых ситуаций и специализированных отчетов, аудита; вопросы регулирования и надзора; реорганизации и ликвидации НКО. Устанавливаются также требования к администрации и учредителям НКО: репутация, знания, способности и опыт, соответствующие характеру, развитию и сложности деятельности организации и порученной ответственности.

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Нина ДОСКА,

Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,

Зоя ТУЛБУРЕ, Виктор МАРТЫНЕНКО.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Лилия АЛКАЭ

Специалист по связям с общественностью

Борис ЕРУШЕВСКИ

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL
BC "Victoriabank", SA, fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".

Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

Милионы и условия

В конце года в Республике Молдова «выпал снег» в виде евро и долларов. Исполнительный совет Международного валютного фонда (МВФ) одобрил 20 декабря новый транш в размере 15,7 млн специальных прав заимствования (около 22,2 млн долларов США) из кредита в 183,1 млн долларов США для Республики Молдова.

Днем позже Европейский союз предоставил Республике Молдова 36,3 млн евро на создание новых рабочих мест, увеличение экспорта в ЕС, улучшение государственного управления, усовершенствование работы полиции и ускоренное благоустройство сельской местности. Кроме того, Республика Молдова подписала соглашения с Европейским банком реконструкции и развития (ЕБРР) и Европейским инвестиционным банком (ЕИБ) о финансировании взаимоподключения электрических сетей Молдовы и Румынии. ЕБРР и ЕИБ предоставляют кредиты на сумму 80 млн евро каждый.

Как отмечается в официальном сообщении МВФ, Исполнительный совет фонда завершил второй доклад об оценке программы для Молдовы, поддерживаемой МВФ, и констатировал, что «в целом условия программы соблюдаются, однако необходимо приложить усилия путем продвижения реформ, для ускорения роста экономики и улучшения условий жизни населения».

Исполнительные директора «приветствовали макроэкономическую и финансовую стабильность, которая отмечается в Молдове в последние два года, а также достигнутый прогресс в рамках программы». Кроме того, они предупредили, что недавние успехи еще не обрели необратимый характер, и риск возникновения неблагоприятных событий в среднесрочной перспективе по-прежнему остается реальным», – говорится в пресс-релизе.

В связи с этим исполнительные директора подчеркнули важность сохранения бюджетной устойчивости, повышения эффективности денежно-кредитной политики и реализации реформ для исправления ситуации с финансовой точки зрения, улучшения управления и делового климата. Эти аспекты «являются основными для привлечения иностранных и местных инвестиций, а также для увеличения потенциального экономического роста и улучшения уровня жизни населения».

В то же время представители МВФ высоко оценили успех властей в снижении инфляции и подтвердили, что денежно-кредитная политика должна и впредь сосредоточиваться на поддержании стабильности цен в контексте гибкого валютного режима.

МВФ считает, что «хорошо продуманная макроэкономическая политика и серьезные структурные реформы имеют решающее значение для достижения целей в активизации потенциала экономического роста, создания новых рабочих мест и сокращении бедности».

«Республика Молдова продолжает добиваться значительного прогресса в своих усилиях по укреплению макроэкономической и финансовой стабильности. Эти результаты поддерживаются последовательной реализацией программы с упором на серьезное исправление ситуации в финансовой системе, улучшение управления, делового климата, а также на привлечение местных и иностранных инвестиций», – отметил вице-директор МВФ и исполняющий обязанности председателя заседания Мицуhiro Furusawa.

Он также добавил, что поскольку значительная часть проблем остается в поле зрения, важно, чтобы эти усилия продолжались для укрепления достигнутых успехов, увеличения потенциального экономического роста и обеспечения более высокого уровня жизни населения.

Исполнительные директора приветствовали принятие бюджета на 2018 г. и бюджетный прогноз на среднесрочный период, предусматривающие государственные инвестиции и социальные расходы, благоприятные экономическому росту, при сохранении в то же время устойчивости долга. Они подчеркнули необходимость постоянного контроля над текущими расходами и расходами на оплату труда, чтобы исключить необоснованные инвестиции и приоритетные социальные расходы. Кроме того, исполнительные директора призвали к укреплению управления и эффективности публичных инвестиций.

Исполнительный совет МВФ одобрил в ноябре 2016 года Соглашение на три года с Молдовой, финансируемое двумя инструментами кредитования – Механизмом расширенного финансирования и Механизмом расширенного кредитования, которое направлено на поддержку программы экономических и финансовых реформ государства. Таким образом, Молдова получила доступ к общей сумме в размере 129,4 млн специальных прав заимствования (около 183,1 долларов США). Первый транш в размере около 35,9 млн долларов США был предоставлен Молдове сразу же после принятия этого Соглашения, а второй – в размере 21,5 млн долларов США – после первой оценки.

В сообщении Делегации ЕС в РМ говорится, что «финансовая помощь получена после того, как молдавское правительство выполнило условия и добилось результатов по пяти программам. Суммы, выплаченные на сегодняшний день, не соответствуют объему финансовых средств, запрашиваемых молдавскими властями. Решение о выплате 36,3 млн евро из 47 млн евро (подлежащих выплате) отражает частичное выполнение условий, предусмотренных соглашениями между ЕС и молдавскими властями».

ЕС отмечает, что Республике Молдова удалось добиться улучшения конкурентоспособности в агропродовольственном секторе и обеспечить соответствие продукции международным и европейским стандартам качества в области безопасности пищевых продуктов. Также были приняты основные законодательные меры по надзору за рынком ввиду обеспечения более высоких стандартов качества продукции на молдавском рынке для молдавских граждан и работников, защиты окружающей среды, безопасности и справедливости в торговле.

Финансовая помощь ЕС способствовала улучшению обмена информацией между пограничным и миграционным контролем, укреплению сотрудничества с государствами – членами ЕС по вопросам усиления потенциала Молдовы в борьбе с торговлей людьми и организованной преступностью. Также прогресс был отмечен и в процессе реализации ряда других мер, внедряемых при поддержке ЕС.

Для продолжения программы бюджетной поддержки в 2018 году важно, чтобы Молдова принимала больше усилий для достижения результатов в борьбе с коррупцией на высшем уровне и обеспечила независимость и подотчетность судебных органов. Республика Молдова также должна будет обеспечить соблюдение демократических механизмов. Наконец, решающее значение будет иметь дальнейшее последовательное выполнение соглашения с МВФ и проведение реформ, совместно согласованных в договорах о бюджетной поддержке.

Дефицит государственного бюджета, который останется в течение следующих трех лет в диапазоне 2,4-2,9% от валового внутреннего продукта, будет покрыт в размере 80% из внешних источников, в соответствии с Программой «Управление государственным долгом на среднесрочный период (2018–2020)», утвержденной Кабмином 20 декабря.

«Это развитие показывает значительную зависимость Республики Молдова от внешних кредиторов и косвенно финансовые и структурные условия доступа к иностранным фондам», – отметил в ходе заседания Кабмина министр финансов Октавиан Армашу. По его словам, предполагается, что в период с 2018 по 2020 гг. правительство воспользуется внешними государственными займами, в среднем 22,9% из которых будет направлено на поддержку бюджета, а около 77,1% – на финансирование инвестиционных проектов.

В то же время в течение этого периода иностранные государственные займы почти полностью будут предоставлены многосторонним учреждениями. Наиболее важными кредиторами на 2018–2020 гг. будут Европейский инвестиционный банк, доля внешних займов которого составит 30,6%, Группа Всемирного банка – 28,9%, Европейский банк реконструкции и развития – 23,3%, Европейская комиссия – 5,6%, Банк развития Совета Европы – 5,6% и Международный валютный фонд – 4,3%.

Влад БЕРКУ

Дмитрий Гвинадзе: ЕБРР предоставил Молдове в 2017 году рекордный объем ресурсов – 130 млн евро

Европейский банк реконструкции и развития предоставил Молдове в 2017 г. рекордный объем ресурсов – 130 млн евро. Об этом заявил руководитель постоянного представительства ЕБРР в РМ Дмитрий Гвинадзе, который завершает свою миссию в Кишиневе, получив назначение в Армению.

Как передает агентство «ИНФОТАГ», на пресс-конференции банкир сказал, что общий портфель ЕБРР в РМ вплотную приблизился к 1,5 млрд евро, которые работают в различных секторах молдавской экономики, преимущественно, в ее частном секторе.

«В ноябре принятая новая стратегия сотрудничества ЕБРР с РМ, рассчитанная на пять лет. Она имеет ряд приоритетов, первым из которых является банковский сектор, посредством чего ЕБРР кредитует средний и малый бизнес в стране», – отметил банкир.

По словам Гвинадзе, ЕБРР работает с иностранными инвесторами с целью их прихода на молдавский рынок для улучшения корпоративного управления банками и решения вопроса с прозрачностью акционеров банков.

В качестве конкретного результата он назвал Banca Transilvania, который в середине января 2018 г. войдет в капитал первого частного банка Молдовы – Victoriabank, купив в нем пакет акций в размере 39,2%.

«Это будет хорошо и для клиентов этого банка, и для его акционеров, и для банковского сектора Молдовы в целом», – сказал банкир, отметив, что ЕБРР продолжает работу с иностранными инвесторами, которые могли бы зайти в капитал других молдавских банков.

В качестве второго важного приоритета в Стратегии банка для РМ он назвал энергетический сектор, указав на подписание 20 декабря соглашения о финансировании взаимоподключения электросетей Молдовы и Румынии. Инвесторы в лице ЕБРР, Европейского инвестиционного банка, Всемирного банка и Евросоюза предоставят Молдове на эти цели 270 млн евро, с помощью которых будут построены электрические подстанции, а также высоковольтная линия электропередачи.

ЕБРР продолжит финансово поддерживать проекты по энергоэффективности, которые он кредитует посредством отечественных банков.

Говоря о реальном секторе, Дмитрий Гвинадзе сказал, что ЕБРР будет работать по двум направлениям, привлекая в этот сектор инвесторов для их прямых инвестиций в предприятия, а также кредитуя интересные проекты.

Что касается публичного сектора, то ЕБРР продолжит работу с местными властями Кишинева и регионов по финансированию проектов развития инфраструктуры, водоснабжения, переработки мусора, ремонта дорог и общественного транспорта.

Касаясь перспектив сотрудничества ЕБРР с РМ, банкир сказал, что властям важно продолжить реформирование банковского сектора, повышения эффективности его менеджмента, чтобы в капитал отечественных банков зашли стратегические инвесторы, а также дальнейшее улучшение деловой и инвестиционной среды в стране.

ИНФОТАГ

Парламент принял в окончательном чтении Закон о предупреждении и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма

Он предусматривает создание в стране нового независимого органа – Службы предупреждения и борьбы с отмыванием денег, в полномочия которой будет входить прием, регистрация, анализ и обработка информации о сомнительных операциях по отмыванию денег, преступлений, связанных с отмыванием денег и финансированием терроризма.

Эти данные будут передаваться компетентным органам. В то же время служба при появлении подозрений будет немедленно обращаться в компетентные правоохранительные органы и проводить финансовые расследования с целью выявления происхождения подозрительных денег. Законом также предусмотрено, что Правительство по предложению директора в течение 30 дней назначит руководство и утвердит структуру и состав службы. Со дня вступления в силу принятого закона все права и обязанности НЦБК и Службы НЦБК по предупреждению и борьбе с отмыванием денег будут переданы новой службе.

InfoMarket

Молдавские банки, еще одна проблема

Хотя прошло три года с момента кражи в банковском секторе, банки все еще уязвимы перед рисками на фоне того, что две трети банков по-прежнему находятся под надзором Национального банка Молдовы, а сумма неудачных займов остается на высоком уровне.

«Достигнут прогресс в процессе утверждения законодательной базы в сфере функционирования банковской системы, МВФ принял много усилий в этом направлении. ЕБРР сотрудничает с Правительством и НБМ для обеспечения лучшего управления и прозрачности в банковском секторе. Также будем работать с инвесторами с хорошей репутацией, обеспечивая прозрачность в этом процессе с точки зрения финансирования. Сделка по приобретению банком Transilvania пакета акций Victoriabank закончится в середине января», – заявил в интервью Europa Liberă Дмитрий Гвинадзе, директор представительства ЕБРР в Кишиневе.

По его словам, проблемы банковской системы Молдовы не преодолены, так как 2/3 банковской системы находится под надзором НБМ, а нормализация ситуации оставляет желать лучшего.

«Банки, находящиеся под специальным надзором НБМ (MICB, MAIB и Victoriabank), представляют собой сейчас основу банковской системы страны, им принадлежит около 63% всех активов системы. После введения специальных процедур в течение примерно года их активы незначительно снижались с 66,2% в июне 2016 года до 64,7% в июле 2017 года», – сообщил экономист IDIS Viitorul Вячеслав Ионицэ, представляя Economic Outlook.

Банкам, находящимся под специальным надзором НБМ, принадлежало в июле 2016 года около 70% рынка кредитования в банковской системе. Несмотря на то, что saldo выданных кредитов этих трех банков снизилось на 3,6 миллиарда леев из-за пруденциальных мер, введенных НБМ, им все же принадлежит около 2/3 совокупных выданных кредитов по банковской системе.

ТРУДНЫЙ ГОД ДЛЯ КРЕДИТОВАНИЯ

«Если проанализировать ситуацию с выданными кредитами в экономике, можно сделать вывод, что это был довольно сложный год: банки, которые работали свободно, не смогли увеличить кредитный портфель, а совокупный объем кредитов, выданных банковской системой, снизился из-за трех банков, находящихся под спецнадзором НБМ. Так, процесс надзора сыграл свою роль в охлаждении кредитной деятельности в банковской сфере», – отметил Ионицэ.

По его мнению, улучшение ситуации в некоторых из этих банков проходило сложно, что вынудило НБМ продлить дважды срок специального надзора. Кроме того, за этот период НБМ улучшило систему отчетности в сфере неудачных кредитов. В итоге за последний год объем таких кредитов по системе вырос на 1,87 миллиарда леев или на 44% (с 4,2 миллиарда в 2016 до 6,07 миллиарда в 2017 году). Такой рост обусловлен ухудшением положения в трех банках, находя-

щихся под надзором. В остальных банках положение в основном не изменилось.

«В целом деятельность банков протекала стабильно. Можем констатировать, что уровень доверия к банкам не снизился, что косвенно подтверждается и привлечением вкладов от физических лиц. Три банка, находящихся под надзором НБМ, управляют более

реализации реформ для исправления ситуации с финансовой точки зрения, улучшения управления и делового климата. Эти аспекты «являются основными для привлечения иностранных и местных инвестиций, а также для увеличения потенциального экономического роста и улучшения уровня жизни населения».

В то же время исполнительные директора высоко оценили успех властей в снижении инфляции и подтвердили, что денежно-кредитная политика должна и впредь сосредоточиваться на поддержании стабильности цен, в контексте гибкого валютного режима.

В IDIS Viitorul считают, что экономика Молдовы в 2017 г. вырастет на 3,5% за счет роста потребления и зарубежных денежных переводов. Такие данные содержатся в исследовании IDIS Viitorul «Перспективы экономики в 2018 году: год реформ или стагнации?», в котором эксперты оценили социально-экономические и политические события, произошедшие в уходящем году. В исследовании отмечается, что три банка, которые находятся под спецнадзором Нацбанка, являются основой банковской системы страны, в них сосредоточено 63% активов банковской системы, однако они же управляют и 2/3 от объема неблагоприятных кредитов. В сельскохозяйственной отрасли отмечаются положительные результаты – в области производства и экспорта растениеводческой продукции.

На это повлияло хорошее финансирование этого сектора, однако, как указывают эксперты, некоторые финансовые меры все же не дают ожидаемых результатов. Эксперты обратили внимание на настораживающую статистику в области развития сектора малых и средних предприятий: данные статистики указывают на то, что число МСП увеличивается, при этом их вклад в обеспечение занятости населения и формирование оборота предприятий из года в год сокращается, что говорит об ухудшении их операционной деятельности. Эксперты отмечают и высокий уровень неформальной занятости населения (особенно в сельском хозяйстве и в сфере торговли), рост безработицы среди молодежи до 29 лет, а также отсутствие квалифицированных специалистов среди молодежи. Экономисты считают, что тренды развития экономики сохранятся и в 2018 году, но уверены, что при правильном использовании потенциала Соглашения об ассоциации с ЕС и DCFTA рост экономики Молдовы в долгосрочной перспективе может достичь 5% в год.

Виктор УРСУ

Молдова заняла 87 место из 153 в рейтинге лучших стран для бизнеса по версии Forbes

Наша страна расположилась между Намибией (86 место) и Арменией (88-е). В прошлом году Молдова заняла в этом рейтинге 77 место среди 139 стран.

В нынешнем году в рейтинг лучших стран для ведения бизнеса и наиболее привлекательных для капиталовложений по версии журнала Forbes вошли 153 страны, которые оценивались по 15 различным факторам, таким как права собственности, степень внедрения инноваций, уровень налогообложения, технологии, уровень коррупции, свобода (личная, торговая и финансовая), бюрократизм и защищенность инвесторов.

Рейтинг Forbes оценил количество населения Молдовы в 3,5 млн жителей, рост ВВП – 4,3%, ВВП на душу населения – \$1,9 тыс.

В первую 10 лидеров рейтинга самых лучших стран для ведения бизнеса вошли: Великобритания, Новая Зеландия, Нидерланды, Швеция, Канада, Гонконг, Дания, Ирландия, Сингапур, Швейцария.

США заняли 12 место, Германия – 13-е. Япония и Франция разместились на 21 и соответственно 22 строчках. Румыния расположилась на 43 месте, Россия – на 58-м, Украина – на 80 месте. Завершают рейтинг Ливия, Афганистан, Йемен, Гаити, Гамбия и Чад (149-153 места).

Данные для анализа получены из отчетов международных организаций Freedom House, Heritage Foundation, Property Rights Alliance, Transparency International, Всемирного банка и Всемирного экономического форума.

Молдова и Украина договорились о либерализации авиаперевозок

Об этом сообщила Государственная авиационная служба

Украины, отметив, что во время очередного раунда переговоров делегации Молдовы и Украины согласовали новый текст межправительственного соглашения о воздушном сообщении между странами.

Как отмечается, новая редакция будет предусматривать полное снятие ограничений и либерализацию воздушного сообщения.

Ожидается, что новое соглашение вступит в силу с 15 июля 2018 г., при условии прохождения всех внутригосударственных процедур.

Как сообщало ранее агентство InfoMarket, новое межправительственное соглашение о воздушном сообщении между Молдовой и Украиной заменит аналогичный документ, подписанный 20 марта 1993 г.

В Молдове операции по обмену наличной валюты на сумму свыше 200 тыс. леев будут осуществляться только с предоставлением удостоверения личности

При этом документы будут регистрироваться обменно-валютной кассой. Это предусматривает новый Закон о предупреждении и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма, который Парламент принял в окончательном чтении.

Следует отметить, что первоначально законопроект предусматривал регистрацию данных документов, удостоверяющих личность, при операциях по обмену валюты, сумма которых превышает 5 тыс. леев (или эквивалент в иностранной валюте). Однако во втором чтении этот порог был повышен до 200 тыс. леев. Депутаты назвали слишком низким порог в 5 тыс. леев для операций по обмену валюты с обязательным предоставлением удостоверения личности, отметив, что многие граждане страны получают денежные переводы из-за рубежа, и это будет необоснованное давление на них. По мнению большинства парламентариев, такими дополнительными проверками государство продвигало бы идею, что граждане, меняющие сумму более 300 евро, можно подозревать в финансировании терроризма.

В Молдову будет разрешено импортировать микроавтобусы и автобусы старше 7 и соответственно 10 лет

Это предусматривают законодательные поправки, которые Парламент принял в первом чтении. В частности, допустимый срок эксплуатации при импорте транспортных средств, предназначенных для перевозки более 20 пассажиров, планируется увеличить с 10 до 15 лет, а микроавтобусов для перевозки до 20 человек – с 7 до 11 лет.

Законопроект был разработан депутатами фракции Партии социалистов, которые отметили, что вносимые изменения позволят транспортникам улучшить состояние автобусного парка. Депутаты указали на то, что экономические агенты в данной сфере не имеют достаточных финансовых возможностей, чтобы приобретать новые автобусы, микроавтобусы или подержанный транспорт, который не превышал бы установленный сейчас законом лимит по сроку эксплуатации.

Парламентская комиссия по экономике, бюджету и финансам отметила, что Правительство не поддержало ранее идею повышения максимального допустимого возраста импортируемых автобусов и маршруток для перевозки пассажиров, однако профильная комиссия попросила Кабмин пересмотреть свое решение, учитывая, что этот транспорт, ввозимый в страну со сроком эксплуатации до 11 и соответственно до 15 лет, намного лучше сохранения нынешнего парка автобусов и микроавтобусов, срок эксплуатации которого составляет 30-40 лет.

Авторы законопроекта отметили, что увеличение срока эксплуатации для импорта автобусов обусловлено, прежде всего, экономическими соображениями, поскольку 10-летний автобус для перевозки более 40 пассажиров стоит в три раза дороже, чем такой же, но 15-летний.

Как было отмечено, нововведения приведут не к устареванию автобусного парка, как может показаться на первый взгляд, а к его обновлению, улучшению качества услуг и повышению уровня безопасности пассажиров. По данным авторов законопроекта, из 1524 зарегистрированных в Молдове автобусов только у 587 (1/3) срок эксплуатации меньше 25 лет.

InfoMarket